LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 spalio 31 d.
Nr. 18 (34)

Jau turime Argentinos Liet. Bendruomenę!

Kad yra reikalinga Lietuvių Bendruomenė Argentinoje, tai beveik nė vienas patriotiškai nusistatęs lietuvis neabejoja. Savame krašte likusiems mūsų broliams vedant žūtbūtinę kovą prieš raudonosios okupacijos priespaudą, jiems žūstant nelygioje kovoje su daug stipresniu priešu, daugeliui kenčiant ir beviltiškai laukiant išgelbėjimo Sibiro taigose, reikalinga, kad tie, kurie gyvena laisvuose kraštuose, kurie laisvai gali prabilti tiesos žodį, užmiršdami savo asmeninius smulkius reikalus, neatsimindami seniau padarytų klaidų, nekeldami vieni kitiems jokių priekaištų, suglaustų savo gretas, bendromis jėgomis kovotų prieš visuotinės vergijos nešėjus, išlaikytų savo tautinį charakterį ir visais galimais būdais padėtų savo ir savo tėvų kraštui atkovoti laisvą, nepriklausomą ir žmogaus vertą gyvenimą.

Po ilgų pastangų, svarstymų, susitarimo būdų ieškojimo ir pasitarimų įvai-

(Pabaiga 2 psl.)

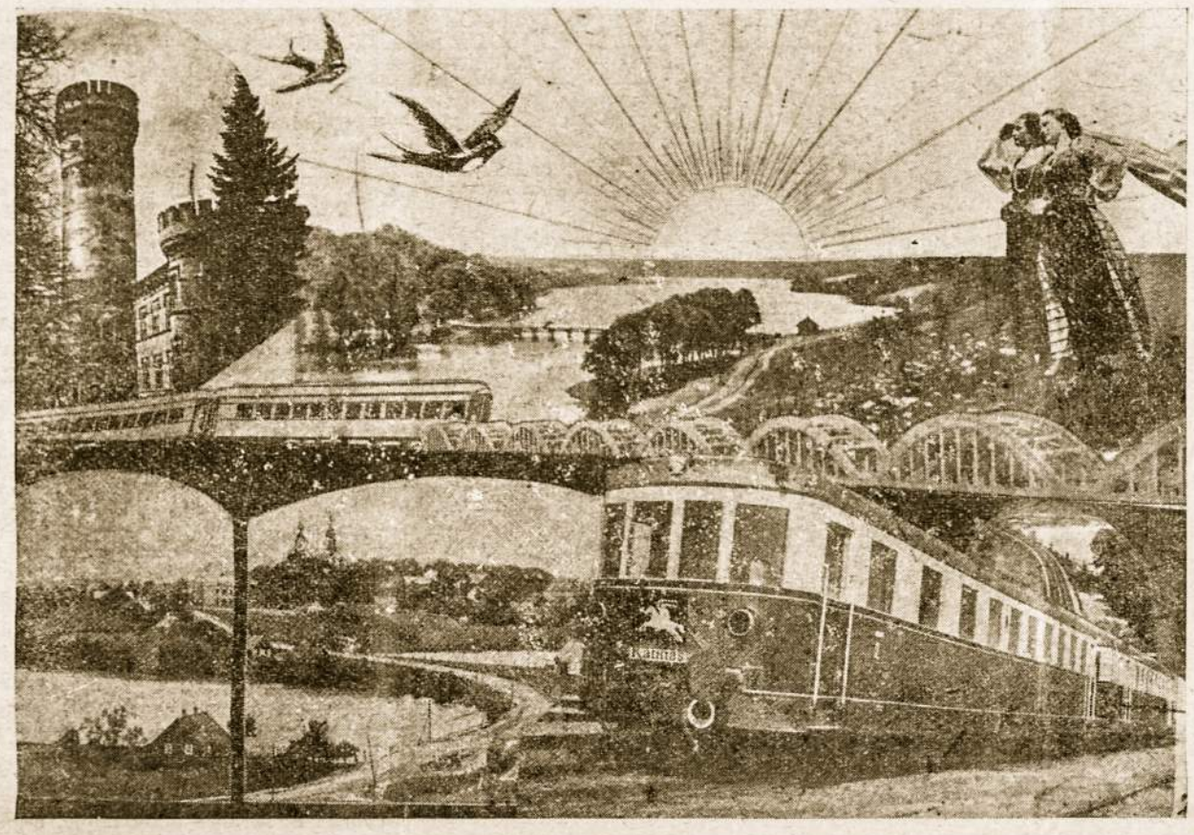

ŽAVINGI LAISVOSIOS LIETUVOS VAIZDAI

Kuriuos paskutinį kartą šįmet matysime J. Gilvydžio LIETUVIŠKUOSE FILMUOSE LAPKRIČIO 5 D., SEKMADIENĮ 17 VAL. LIETUVIŲ SALĖJE, BRASIL 835, Avellaneda. Tai bus vienintelis puikus parengimas SU ŠOKIAIS. Per keletą valandų, užsimiršę viską, spalvotais filmais nusikelsime į savo brangią tėvynę ir ten tarp saulėtų ežerų, ošiančių miškų ir banguojančių javų atsikvėpsime ir nuraminsime ilgesį.

Svajonių sparnais aplankysime jaunystėje išmintus takelius, medžiuose skendinčias sodybas, miestus ir miestelius. Mūsų ausyse vėl suskambės lietuviškoji daina ir pražygiuojančių karių maršai. Matysime ir tokių įvykių, kuriems šįmet sukanka lygiai 10 metų.

Tad atvykime visi ir neužmirškime su savim atsivesti jaunųjų lietuviukų, kurie nei sapne nesapnavo, kad tokia graži yra mūsų tėvynė Lietuva. Iš lietuviškų filmų, kurių mums daugelis tautų gali pavydėti, išmoks jie branginti savo tėvų kraštą ir jį mylėti.

PREZ. TRUMANAS MATĖSI SU MAC ARTHURU

Spalių mėn. vidury prez. Trumanas matėsi su Jungtinių Tautų kariuomenės vadu gen. Mac Arthuru ir tarėsi svarbiais klausimais. Prez. Trumanas skrido lėktuvu 25.000 mylių iki Wake salos. Mac Arthuras, užimtas Tolimųjų Rytų reikalais, jau eilė metų nėra lankęsis Š. Amerikoj ir pasižymi charakterio kietumu. Anksčiau Mac Arthuras turėjo Su Trumanu nuomonių skirtumų dėl Formozos salos gynimo: Mac Arthuras buvo už salos gynimą, o Trumanas ir J. A. V. užs. reikalų ministras Achesonas teigė, kad Formozos ginti neapsimoka. Dabar Mac Arthuras Trumanui nusileido ir Formozos salos atžvilgiu bus laikomasi nesikišimo politikos, o JAV kariuomenė bus panaudota kitiems svarbiems punktams ginti Europoj ir Azijoj.

Trumano skridimą į Wake salą reikia rišti su būsimais rinkimais Š. Amerikoj, kurie įvyks lapkričio 7 d. Bus renkami parlamento ir senato atstovai. Mac Arthurą remia respublikonai, todėl Trumanas su savo kelione norėjo įsiteikti respublikonams. Wake saloj buvo tartasi dėl šių dalykų: Karo baigimas Korėjoj, kuris eina visai prie galo, 2. Korėjos ūkinis atstatymas, 3. karo padėtis Prancūzų Indokinijoj. Nutarta į Indokiniją Š. Amerikos kariuomenės nesiųsti, bet paspartinti ginklų siuntimą. 4. Taikos pasirašymas su Japonija ir 5. Filipinų ūkiniai klausimai

Reikia sveikinti, kad pagaliau JAV pradėjo ryžtingą politiką prieš komunistus ir daugiau jiems nebenusileidžia: Korėjoj komunistai gavo gerai į kailį, bet dabar vėl pradėjo karą Prancūzų Indokinijoj, kuris pagal kai kurių politikų nuomonę būsiąs daug svarbesnis, negu karas Korėjoj. Reikia manyti, kad ir čia J.A.V. tinkamai komunizmui pasipriešins.

Eucharistinis Kongresas Rosario Mieste

Antrajam savo didumu Argentinos mieste Rosario 26-29 dienomis vyksta Penktasis Argentinos Eucharistinis Kongresas. Spalio 22-25 dd. ten pat su dideliu pasisekimu praėjo Kongresas Dvasiniams Pašaukimams Ugdyti. Abiejuose kongresuose dalyvauja specialus Š. Tėvo legatas kardinolas Ernesto Ruffini, Palermo arkivyskupas (jau 1934 m. lankęsis Argentinoje kaip palydovas tuometinio Šv. Tėvo legato kard. Eugenio Pacelli, atvykusio į 32-ajį Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Buenos Airese). Abu kongresai sutraukė minias žmonių iš visos Argentinos. Specialūs laivai vežė maldininkus iš Bs. Aires į Rosario. Juose gyveno maldininkai visą kongreso laiką kaip viešbučiuose. Kongresas davė naujo teigiamo impulso visos šalies religiniam gyvenimui.

Lietuvių Katalikų Kongresas Jungt. Amerikos Valstybėse

Rugsėjo 30 ir spalio 1 dd. Pittsburghe, Jungt. Amerikos Valstybėse, įvyko Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 31-asis kongresas, kuriame dalyvavo 114 atstovai ir keliasdešimt svečių. Išklausius ir priėmus Centro Valdybos pranešimus bei apyskaitas, buvo išrinkta nauja Federacijos Centro Valdyba, į kurią įeina: prel. Jonas Balkūnas — dvasios vadas, Stasys Pieža — pirmininkas, Adolfas Damušis ir Juozas Laučia — vicepirmininkai, kun. Pranas Juras — iždininkas, Simas Sužiedėlis, Antanas Mažeika ir kun. Petras Patlaba — patikėtiniai. Kongresas savo rezoliucijose UŽ PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IDĖJĄ ir reikalauja tą klausimą, studijų komisijose užtrukusį, paspartinti. Pasisakyta už lietuvių kalbos vartojimą ir jos mokymą. Nutarta remti kultūros žurnalą "AIDUS", "ATEITĮ", "EGLUTĘ", mūsų menininkus ir jų kūrybą.

Pasaulio Gydytojų Sąjunga Pasmrkė Eutanaziją

New Yorke posėdžiavo Pasaulio Gydytojų Sąjungos atstovai, kurie spalio 18 d. po išsamių svarstymų didele balsų dauguma pasmerkė eutanaziją (nepagydomų ligonių žudymą "iš pasigailejimo"). Pasaulijo gydytojų konferencija priėmė rezoliuciją, kad eutanazija yra "priešinga viešajai gerovei, medicinos principams, prigimtajai ir civilinei teisei. Jos legalizavimas atidarytų duris visokiems galimiems nusikaltimams ir nusikalstamiems veiksmams". Toliau siūloma uždrausti eutanaziją bet kokiomis sąlygomis.

Tarptautinis Krepšinio Turnyras Buenos Aires

Spalio 21 d. Buenos Airese prasidėjo pasaulinis krepšinio turnyras. Lietuvis Mykolas Ruzgis kaip treneris atvyko su Ispanijos komanda. Plačiau apie turnyro rezultatus sek. kartą.

17 DE OCTUBRE

La Nación entera acaba de celebrar, este año con particular brillo, el quinto aniversario de la gesta gloriosa del 17 de Octubre, que se ha dado en llamar, con acierto, "día de la lealtad". Día de la lealtad del pueblo argentino — del pueblo trabajador en especial — para con Perón, el forjador de la Nueva Argentina.

A cinco año de distancia, el acontecimiento grandioso del 17 de Octubre se contempla desde una perspectiva que ya puede considerarse histórica.

Recordemos sucintamente los hechos: hace cinco años, el movimiento revolucionario, o por mejor decir, renovador, del 4 de Junio, corrió serio peligro al ser Perón depuesto de su cargo de vicepresidente de la Nación y apresado a bordo de un barco de guerra. Peligraron por lo mismo las mejoras concedidas por Perón a los obreros, que aún no habían tenido tiempo de arraigarse, por las novedosas, en el medio económico-social argentino. Esto lo comprendieron claramente las masas trabajadoras, y en un gesto admirable de solidaridad, de decisión, y lo que celebramos ahora, de lealtad y de gratitud hacia su bienhechor, el primero que desde la casa de gobierno, en forma oficial y eficiente encárase el problema obrero, esas masas trabajadoras, concentradas en la Plaza de Mayo, exigieron la presencia de Perón, (ya libre nuevamente) y su restitución al cargo que ocupaba.

El resultado de aquel suceso fué realmente sorprendente: lo que se había fraguado para alejar al entonces coronel Perón del escenario político nacional, sirvió para acelerar su encubramiento. Esa multitud asombrosa de obreros, congregada ante la Casa Rosada, reveló la popularidad insospechada de su líder. Más aún; la serenidad de ánimo, la nobleza de sentimientos y la magnanimidad revelados por Perón en tan difícil circunstancia le atrajeron la simpatía de vastos sectores de la sociedad, antes escépticos o contrarios. Púsose también de manifiesto en esa oportunidad, — por primera vez — la serenidad, decisión y solidaridad, y por lo mismo, la fuerza política de los trabajadores argentinos. Eso lo vió Perón sin duda esa noche con claridad meridiana, y supo encauzar luego, llegado el momento, esa fuerza nueva, insospechada, como factor constructivo de la nueva argentinidad. El trabajador argentino ya no será en adelante instrumento ciego de sindicatos izquierdistas, manejados más o menos directamente desde Moscú; Perón lo ha salvado del contagio comunista mediante una acertada legislación obrera, inspirada en principios democráticos y cristianos, y adaptada a la realidad nacional.

No será por consiguiente exagerado decir que el 17 de Octubre es la coronación del 4 de Junio; son dos episodios de una epopeya. Epopeya comenzada por las fuerzas armadas, salvada por las masas trabajadoras. El 4 de Junio inició un movimiento renovador en la Argentina; el 17 de Octubre le ayudó a afianzarse, a definirse y concretarse. ¡Gloria y loor al soldado argentino el 4 de Junio, día de la revolución nacional! ¡Gloria y loor al obrero argentino el 17 de Octubre, día de la lealtad nacional!

Įvykiai ir išvados

KOMUNISTŲ PRALAIMĖJIMAS KORĖJOJE

Kai spalio 7 d. Jungt. Tautos 47 balsais prieš 5 (7 susilaikant) nutarė sujungti pietinę Korėją su šiaurine ir tuo netiesioginiai įgaliojo Mac Arthurą peržengti 38 paralelę, Jungtinių Tautų kariuomenė pradėjo generalinį puolimą. Palaužusi pirmąjį gana kietą pasipriešinimą ir laivų patrankomis ir lėktuvų bombomis nukirtusi tiekimo kelius, Jungt. Tautų armija greitai priartėjo prie komunistų sostinės Pyongyang. Tuo pačiu metu, spalio 20 d., Mac Arthur nuleido 4000 parašiutininkų 38 km į šiaurę nuo Pyongyang. Aprūpinti lengvais tankais, patrankomis, bazookomis, džypais ir kitais moderniais ginklais, parašiutininkai atkirto pasitraukimo kelius iš Pyongyang ir paėmė keliolika tūkstančių komunistų į nelaisvę. Tuo būdu buvo sunaikintas paskutinis organizuotas komunistų pasipriešinimas, po kurio sekė nesulaikomas Jungt. Tautų karinių pajėgų veržimasis prie Mandžiūrijos ir sovietų Siberijos sienų.

KRITĘS SOVIETŲ PRESTIŽAS

Pralaimėję karą Korėjoje, sovietai suorganizavo naują komunistų smūgį Kinijos pietuose — Prancūzų Indokinijoje. Dešimtys tūkstančių Indokinijos komunistų, gerai paruoštų ir apginkluotų pietinėse komunistų valdomos Kinijos provincijose, staiga puolė prancūzų kariuomenę, kuri buvo priversta trauktis iš pasienio tvirtovių (Langson, Caobang, Thatkhe ir kt.) taip greitai, kad net nespėjo sunaikinti ginklų ir maisto sandėlių, kurie pateko į komunistų rankas. Padėtis pasidarė tokia rimta, kad jai gelbėti ko skubiausiai iš Prancūzijos buvo pasiųsti ministras Letourneau ir gen. Juin. Skubiai buvo paprašyta Jungtinių Amerikos Valstybių pagalbos.. Pradžia paskirta 2.400.000.000 dolerių. Pirmieji laivai su ginklais jau pasiekė Indokinijos uostus.

Spalio 17 d. Bangkoke JAV pasirašė karinės paramos sutartį su Thailandu (kitaip vad. Siamu, Prancūzų Indokinijos kaimynu). JAV įsipareigoja duoti moderniškų ginklų ir atsiųsti tam tikrą skaičių karininkų Thailando kariuomenei apmokyti, už ką Thailandas pasižada perleisti Jungt. A. Valstybėms kai kurias žaliavas.

ŠALTASIS KARAS

Tuo tarpu nervų karas tarp Rytų ir Vakarų eina toliau. Prez. Trumano konferencija su Mac Arthur'u Pacifiko saloje Wake ir jo įspejančios kalbos, pasakytos San Francisco mieste (spalio 17) ir Jungt. Tautų Sesijoje New Yorke (spalio 24) patvirtina D. Britanijos užs. reikalų ministro E. Bevino žodžius, kad su sovietais nebus galima derėtis tolei, kolei nebus pasiekta ginklų persvara.

Tuo pačiu metu, kai Trumanas tarėsi su gen. Mac. Arthur'u, V. Molotovas konferavo su septyniais satelitinių valstybių užs. reikalų ministrais Pragoje. Spalio 17 d. paskelbtame raudonosios konferencijos komunikate vakarų valstybės įspėjamos neorganizuoti Vakarų Vokietijos kariuomenės.

Spalio 18 d. 52 balsais prieš 5 (2 susilaikant) Jugt. Tautų Plenumo Sesija uždėjo apinasrį ant sovietų veto: nutarta, kad tuo atveju, kai Saugumo Taryba bus paraližuota bet kurio savo didžiojo nario veto, tuojau gali būti sušaukiama nepaprasta Jungt. Tautų sesija kilusiam ginčui spręsti. Jungt. Tautų visuotiniuose posėdžiuose (sesijose) veto teisė negalioja.

NAUJAS ATOMINIS SKANDALAS

Naujas sovietų laimėjimas nervų kare yra Didž. Britanijos Harwell atomo specialisto prof. Bruno Pontecorvo dingimas. Kaip ir Dr. Klaus Fuchs, Pontecorvo jau 7 metai kaip dirbo D. Britanijos ir Kanados atomo tyrimo centruose. Būdamas italų kilmės, Pontecorvo su šeima išvyko į Milaną pas tėvą atostogų. Iš ten jis su šeima išskrido į Stockholmą (jo žmona yra švedė). Iš Stockholmo rugsėjo 2 d. lėktuvu jis atsirado Helsinkyje, kur jo pėdsakai staiga dingo. Manoma, kad šiuo metu jis jau yra Sov. Sąjungoj su svarbiomis naujausiomis atominės energijos tyrimų paslaptimis. Šis įvykis gali privesti prie atominio bendradarbiavimo nutrūkimo tarp JAV ir D. Britanijos.

POSĖDŽIAUJA ATLANTO PAKTO KARINIS KOMITETAS

Spalio 24 d. Washingtone susirinko Atlanto Pakto karinis komitetas. Dvylikos paktą pasirašiusių valstybių karo vadai svarsto JAV jungtinio štabo viršininko gen. Bradley, D. Britanijos aviacijos maršalo lordo Tedder ir prancūzų gen. Paul Ely paruoštą Vakarų Vokietijos steigiama kapagal kurį numatoma suorganizuoti jungtinę Altanto Pakto valstybių kariuomenę, į kurią įeitų ir Vakarų Vokietijos stengiama kariuomenė. Koki bus konkretūs šios konferencijos nutarimai ir kokia artimiausioji sovietų reakcija, parodys netolima ateitis.

JAU TURIME ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ!

(Tęsinys iš 1 pusl.)

rių grupių atstovai spalių 22 d. Lietuvių salėje susirinko galutinai tą klausimą išdiskutuoti ir, suradus geriausius ir visiems priimtiniausius būdus, sudaryti Laikinąjį Organizacinį Komitetą. Susirinko nemažas būrys lietuviškų patriotų, spaudos atstovai, visuomenės veikėjai bei kiti įtakingi kolonijos žmonės, kurie vedami geriausių norų ir nežiūrėdami nei politinių nei pasaulėžiūrinių įsitikinimų, rado bendrą kalbą siekti to paties visiems bendro tikslo. Susirinkimą atidarė L.I.C.A. pirmininkas p. Ig. Padvalskis, iniciatorių vardu pasveikindamas visus susirinkusius ir palinkėdama prieiti prie galutinio susitarimo. Pusiau slaptu balsavimu išrinkti susirinkimui vadovauti pirmininkas ir sekretorius. Pirmininku išrenkamas p. Padvalskis, sekretorium — agr. A. Šantaras. Sekretoriui perskaičius VLIKo 3-čiosios instrukcijos ištraukas, kuriose nusakomi Lietuvių Bendruomenės pobūdis ir tikslai bei santvarka, prasidėjo gyvos ir ilgokai trukusios diskusijos. Daugumas susirinkusiųjų diskusijose dalyvavo uoliai, ieškodami kelių ir būdų geriausiomis priemonėmis pasiekti reikiamų rezultatų. Skelbiama 10-ties minučių pertrauka, po kurios, grupės tarp savęs pasitarusios, siūlo savo kandidatus į Laikinąjį Organizacinį Komitetą. Pagaliau lietuviškų laikraščių, įvairių organizacijų ir politinių įsitikinimų bei įvairių pasaulėžiūrų atstovai išrenkami į komitetą, kurio tikslas yra suorganizuoti Lietuvių Bendruomenės apylinkes, sušaukti apylinkių atstovų suvažiavimą ir sudaryti nuolatinius bendruomenės organus. Laikinąjį Organizacinį Komitetą (LOK) sudarė šie asmenys: kun. P. Garšva, J. Padvalskis, K. Norkus, L. Sruoga, prof. D. Gruodis, A. Kuprevičius, inž. J. Ramanauskas, J. Gilvydis ir teis. Burdulis. Komitetas atstovauja visas grupes ir pažiūras, išskyrus tuos, kurie kovoja okupanto pusėje prieš laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Artimiausiu laiku komiteto nariai tarp savęs pasiskirstys pareigomis.

Susirinkimo dalyviai priėmė dvi rezoliucijas: VLIKo pirmininkui M. Krupavičiui ir Lietuvos Pasiuntiniui P. Amerikai Dr. K. Graužiniui bei ALT-ai Š. Amerikoje. (Dedame atskirai, Red.)

Tenka tik palinkėti Laikinajam Organizaciniui Komitetui einant vienybės keliu sujungti visus Argentinos lietuvius į vieną bendrą darbą kovoje už lietuvybę ir Tėvynės laisvę.

STEIGIAMOJO SUSIRINKIMO REZOLIUCIJOS

VLIKo PIRMININKUI M. KRUPAVIČIUI

Argentinos lietuvių visuomenės atstovai, susirinkę į Argentinos Lietuvių Bendruomenės steigiamąjį susirinkimą š. m. spalio 22 d., iškilmingai pareiškiame savo visišką solidarumą ir paramą Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui bendrame lietuvybė išlaikymo ir tėvynės išlaisvinimo darbe.

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Steigiamojo Susirinkimo dalyviai

Buenos Aires, 1950 spalio 22 d.

LIETUVOS PASIUNTINIUI DR. K. GRAUŽINIUI URUGVAJUJE IR ALT Š. AMERIKOJE

Argentinos lietuvių visuomenės atstovai, susirinkę į Argentinos Lietuvių Bendruomenės steigiamąjį susirinkimą š. m. spalio 22 d., iškilmingai pareiškiame savo visišką solidarumą ir paramą Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, Lietuvos Pasiuntiniams ir Amerikos Lietuvių Tarybai bendrame lietuvybės išlaikymo ir tėvynės išlaisvinimo darbe.

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Steigiamojo Susirinkimo dalyviai

Buenos Aires, 1950 spalio 22 d.

Ar saulė tikrai buvo sustojusi?

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

VANDENS PERSISKYRIMAS

Toje didžiulėje audroje kometa, kuri buvo tokio dydžio kaip pati žemė ir keliavo arti jos, turėjo baisios įtakos jūrų paviršiui. Okeano vandenis kometa pakėlė aukštyn daugelį kilometrų. Nuo Japonijos iki Peru, nuo Choktavo indėnų iki kito žemės šono kilčių yra išlikę padavimai apie tą baisaus triukšmo laiką ir jūras, kurios persiskyrė į dvi dalis, įvykį taip nepaprastą, kad jis tapo labiausiai įspūdingas tautų istorijoje. Visos tautos pirmiau buvo nusiaubtos tų pačių nelaimių ir ugnies, o paskiau sukrėstos tų pačių baisumų.

Po to dangaus skliaute pasidarė toks vaizdas, kuris turėjo padaryti žmonių vaizduotei ir jų literatūrai nepaprastą įspūdį. Dangus atrodė kaip kovos laukas, pilnas baisybių ir nepaprasto spindėjimo, kuris neturėjo sau lygaus, nes kometos galva, praėjusi labai arti saulės, buvo smarkiai įkaitusi. Karšta ir ugninga ji įėjo į žemės sukimosi ratą ir taip ji vadovavo žydams jų žygyje dieną debesies, o naktį ugnies stulpu. Be to, kometa ėjo sukdamasi, tartum jos galva kovotų su savo uodega, ir ta kova dangaus skliaute turėjo būti panaši į ugnies rutulio ir tamsaus dūmų stulpo kovą.

Mus stebina tai, kad įvairių pasaulio dalių žmonės, kaip galima pastebėti jų dainose ir padavimuose, tikėjo, jog tai buvo kova tarp žalčio išvaizdos pabaisos ir dangiškos šviesos, kuri nugalėjo ir išgelbėjo pasaulį. Sunku rasti tautą ar kiltį, kuri savo religiniuose įsitikinimuose neturėtų panašių pasakojimų.

Iki šiol yra išlikęs ir visuomet prisimenamas vienas didelis to laiko reiškinys. Kometai labiau prisiartinus, kada vandenys buvo pakilę į didžiausią aukštį ir pirmiau negu jie vėl nukrito, iššoko baisi ugnies žiežirba. Daugelis tautų šią žiežirbą prisimena, tartum ji būtų buvusi į vandenimis ir ugnimi pridengtą pasaulį Dievo paleistas spindulys. "Išėjimo" knygoje sakoma:

"Ir Viešpaties angelas, kuris ėjo prieš Izraelio stovyklą, pasitraukė ir ėjo jų užpakaly; ir su juo debesies stulpas, kuris ėjo prieš juos, palikęs priekį, pasitraukė taip pat į jų užpakalį... ir buvo tamsus debesis, ir apšvietė naktį". Nepaprastai smarkus vėjas, kurį lydėjo spinduliai, perplėšė debesį. Rytą vandenys pasikėlė, ir kaip mūras pasidalino į dvi dalis... "Ir Izraelio vaikai ėjo sausai per jūros vidurį, turėdami vandenis kaip sieną iš dešinės ir kairės. Egiptiečiai sekė paskui juos... Jau prisiartino ryto aušra, ir štai Viešpats pažvelgė į Egiptiečių stovyklą per ugnies ir debesies stulpą... sugrįžo vandenys ir uždengė vežimus ir raitelius ir visą Faraono kariuomenę, su kuria jis buvo įėjęs į jūrą, ir nebeliko iš ju nė vieno".

Iš ikrųjų visa žemė turėjo tokius pat sukrėtimus. Kinijos Yahou laikų padavimai, kurie atitinka Mozės laikus Palestinoje, taip pasakoja: "Saulė nenusileido daugelį dienų, miškai degė, labai didelė vandens banga, kuri siekė dangų, sudrėkimo žemę".

(Pabaiga sek. nr.)

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALĖJE

Spalių 29 d., sekmadienį, Šv. Tėvo Dienos minėjimas. — Paskaita, įvairi programa. Po to šeimyniškas pasilinksminimas. Pradžia 5 (17) v.

Lapkričio 5 d., sekmadienį, Lietuviški filmai. Po to pasilinksminimas. Pradžia 5 (17) val.

Lapkričio 11 d., šeštadienį, Aušros Vartų parapijos Mokyklos metų užbaigimo šventė su labai įvairia mokinių išpildoma programa. Pradžia 15 val.

Lapkričio 18 d., šeštadienį, Vyčių metinė šventė su vaidinimais, mergaičių ir vyrų sporto numeriais ir kitais nematytais įvairumais. Po to pasilinksminimas. Pradžia 8 (20) v.

—Ženevoj vykstančioje IRO sesijoje tremtinių reikalus gina Balfo direktorius Europoje J. Valaitis ir Lietuvos konsulas S. Garbačiauskas.

—Spalių 16 d. Paryžiuje šaukiamon Europinio Sąjudžio Rytų ir Vidurinės Europos sekcijos konferencijon vyksta URT Valdytojas J. Brazaitis.

—JTO posėdžius seka ir reikiamai ten veikia Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Dr. J. Kajeckas ir p. V. Sidzikauskas

—Prašant estų politinei vadovybei, Lietuvos atstovas Dr. S. A. Bačkis Paryžiuje, sutiko atstovauti ir estų reikalus, ką vietos įstaigos akceptavo.

—URT Valdytojas J. Brazaitis dalyvavo Europos Parlamentarų Unijos kongrese Konstancijoje ir jos gen. sekretoriui įteikė atitinkamą raštą.

Įsakymas "Nutildyti" Tremtinius

Vokietijos lietuvių laikraštis "TREMTIS" paskelbė naujo slapto įsakymo sovietų agentams tekstą, kuriame apie tremtinius taips sakoma:

"Labai yra svarbu tarp įvairių pabėgėlių tautinių grupių sukelti nesantaiką. Šito tikslo siekiant panaudoti ūkinius ir nacionalinius nevienodumus. Taip pat aštrinti nesantaiką tarp politinių vienos ar kitos tautybės grupių, griauti jų kultūrinį gyvenimą. Inscenizuoti skandalus, kuriais būtų kenkiama tremtinių vardui. Labai yra svarbu sudaryti nepasitikėjimą dvasiniais ir visuomeninio gyvenimo vadovais.

"Visomis galimomis priemonėmis griauti pabėgėliais pasitikėjimą ypač tose valstybėse, kurios remia jų emigraciją, kaip JAV, Kanada, Argentina ir Brazilija. Būtina siekti, kad ekonomiškai pabėgėliai nusmuktų.

"Komunizmui pavojingus pabėgelius nutildyti.

"Vietinių gyventojų ir pabėgėlių santykius paversti vieša neapykanta."

Agentų, įvairiais būdais vykdančių šią paskutiniąją Kremliaus instrukciją, netrūksta ir P. Amerikos lietuvių kolonijose. Jų darbą puikiai dirba taip pat kai kurie analfabetino išsislavinimo rašeivos, kurie, kaip atrodo, patys sirgdami didybės manija ar emigrantiško susmulkėjimo liga, nieko daugiau nesugeba, kaip kabinėtis, koliotis, šmeižti, kritikuoti ir "mokyti" visus, pradedant nuo VLIKo ir baigiant savosios kolonijos veikėjais. Dažnai koktu ir liūdna darosi, kad ir kai kuriuose rimtesniuose laikraščiuose atsiranda vietos liguistos fantazijos kliedėjimams.

Año del Libertador General San Martín

Buenos Aires lietuviai uždeda vainiką ant San Martin kapo š. m. vasario 16 d. proga. Šią naują filmą pirmą kartą matysime š. m. lapkričio 5 d. 17 val. Lietuvių Salėje (Brasil 835, Avellaneda) drauge su kitais spalvotais filmais apie Lietuvą.

PERSITVARKĖ SIELOVADOS ĮSTAIGA VOKIETIJOJE

Lietuvių tremtinių Sielovados tarnyba nuo š. m. spalio 1 d. pagrindinai persitvarkė Iš Sielovados reikalų tvarkytojo pareigų pasitraukė kan. F. Kapočius, kuris išvyksta į Jungt. Amerikos Valstybes. Jo vietą užimta kapucinas T. Alf. Bernatonis, kuris Sielovados būstinę numato perkelti iš Kirchheim Teck į Hanau miestą. Delegatūros archyvas su metrikų knygomis perkeliamas į JAV.

ĮSISTEIGĖ ŠVEICARIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Rugpiūčio 20 d. Zueriche įvyko Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės steigiamasis susirinkimas. Į bendruomenės valdybą išrinkti: kun. Dr. J. Navickas, Dr. A. Gerutis ir Garbačiauskienė.

NAUJAS BALFo ĮGALIOTINIS ITALIJOJE

Kun. Dr. V. Pavalkiui išvykus į JAV, Lietuvių Šalpos Komiteto Italijoje pirmininko pareigas eina St. Lozoraitis jr., o BALFo įgaliotiniu yra paskirtas kun. Dr. J. Vaišnora M.I.C.

● Dingo lietuvis Mykolas Vyšniauskas iš pereinamosios tremtinių stovyklos Bremen-Grohn, Vokietijoje. Policija tiria įvykį.

● Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba praneša, kad rugpiūčio mėn. pradžioje Vokietijoje dar buvo 10.207 lietuviai, iš kurių 6.477 gyveno britų zonoje, 3.227 amerikiečių ir 503 prancūzų zonose.

NAUJAS "VALYMAS" LIETUVOJE

Kremliaus Politbiuro pareigūnas Pervuchin, baigęs "valymo" darbus Estijoje ir Latvijoje, neseniai persikėlė Lietuvon ir pradėjo tenai kruviną nepatikimo elemento valymo darbą. Nuo šių metų rudens jau ir kolūkių gyventojai bus viešai (ne tik slaptose MGB ir MVD policijos knygose) rūšiuojami į "palankių" ir "nepalankių" kategorijas. Nepalankieji bus ištremiami į tolimas Sibiro "brolišką sias respublikas".

—Jau baigiamas spausdinti VLIKo didysis memorandumas prancūzų kalba ir LIT brošiūra "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kelių".

AUTORIŲ IR LEIDĖJŲ DĖMESIUI

Gen. Konsulatas New York turi lietuviškų leidinių ir knygų svetimom kalbom apie Lietuvą bibliotekėlę. Iki Lietuvos okupacijos ton bibliotekėlėn patekdavo daugiausia leidiniai reikalingi Gen. Konsulato darbui, bet Lietuvos okupacijos pasėkoje pradėta rinkti visi lietuviški leidiniai, o taipgi leidiniai visom kalbom apie Lietuvą ir bendrai Baltijos kraštus.

Esamoje padėtyje Generalinis Konsulatas neturi lėšų užsiprenumeruoti laikraščių bei žurnalų, lygiai kaip jis nepajėgtų įsigyti daugelio svarbių leidinių bei knygų. To akivaizdoje laikraščių bei žurnalų redaktoriai ir knygų autoriai bei leidėjai visose pasaulio šalyse prašomi siuntinėti po vieną egzemplorių savo leidinių Gen. Konsulato New Yorke bibliotekai. Gautos knygos bus įrašytos į Gen. Konsulato inventoriaus knygą ir skaitysis Nepriklausomos Lietuvos Valstybės turtu, o atsiuntusis gaus atitinkamą pakvitavimą. Atsiunčiant knygą taipgi malonėkite nurodyti jos kainą ir kur ją galima įsigyti.

Jau ir dabar ne kartą gauname pasiteiravimų apie vienoje ar kitoje pasaulio dalyje pasirodžiusį laikraštį, žurnalą ar knygą ir kartais negalime duoti tinkamo atsakymo patys tikrai nežinodami, kad toks leidinys egzistuoja.

Vieno egzemploriaus laikraščio ar žurnalo nemokamai siuntinėjimas Gen. Konsulatui finansinės padėties gal perdaug neapsunkins, o tuo tarpu netiesioginiai gali patarnauti ta prasme, kad suinteresuotiems Gen. Konsulatas galės visada suteikti tikslių žinių apie tą ar kitą leidinį ir kur jis gaunamas. Knygų autoriai ir leidyklos taipgi tą prašomos turėti dėmesy.

Visus leidinius Gen. Konsulatui prašome adresuoti:

Consulate General of Lithuania,
41 West 82 Street,
NEW YORK 24, N. Y., U.S.A.
Lietuvos Generalinis Konsulatas.

● Pianistas Andrius Kuprevičius, buvęs Muzikos Konservatorijos profesorius Lietuvoje ir plačiam pasauly pagarsėjęs kaip pianistas virtuozas, nuo spalio 28 d. pradeda vadovauti Tautinio Ansamblio chorui Buenos Airese.

KULTŪROS KRONIKA

● Neseniai Italijoj pasirodė saleziečių leidžiamas periodinis žurnalas "SALEZIEČIŲ BALSAS".

● Romoje spausdinama nauja Maironio lyrikos laida. Paruošė poetas B. Brazdžionis, leidžia žinomas lietuviškos spaudos rėmėjas kun. P. Juras.

● Žinomas žurnalistas Simas Miglinauja savaitraštį "TREMTIS", kurį ganas Memmingene, Vokietijoje, leidžia lima užsisakyti ir "LAIKO" redakcijoje. Laikraščio turinį sudaro vertingi strapsniai ir informacija ir turi didelį pasisekimą ne tik Europoje, bet ir pasaulio lietuvių tarpe.

● Netrukus Š. Amerikoje išeina iš spaudos Č. Sasnausko muzikos veikalų pilnas rinkinys. Rinkinį paruošė muzikas J. Žilevičius, leidžia kun. L. Vaiciekauskas.

● "LAIKO" bendradarbis, Milašiaus Dr-jos narys kūrėjas ir jo veikalų į ispanų kalbą vertėjas poetas **Lysandro Z. D. Galtier** šįmet išleido naują savo poezijos rinkinį "LUZ DE PAMPA" ("Pampos šviesa"). Šiame nr. spausdiname vieną to rinkinio eilėraščių. Poetas Lysandro Z. D. Galtier yra 4 poezijos knygų autorius ir 8 veikalų (Milašiaus, Guillaume Apollinaire ir kt.) vertėjas. Šiuo metu jis yra vienas iš pačių žymiausių Argentinos poezijos atstovų.

● Spalio 18 d. "LAIKO" redakcijos iniciatyva buvo suruoštas poezijos popietis. Prie kavos ir užkandžių, jaukiame bičiulių ratelyje buvo skaitoma naujausioji poeto Lysandro Z. D. Galtier poezija. Skaitė pats autorius ir poetas P. Peralta.

● Dr. C. K. Cirtautas Vokietijoje išleido vokiečių kalba knygą "Portraet des Heimatlosen" ("Benamio portretas"). Išleido Veste Verlag, Coburg. Šiuo metu autorius yra Erlangeno universiteto ir Bambergo Teologijos - Filosofijos fakulteto docentas. Knyga, kurios turinį sudaro įvairiataučiams studentams ir kitomis progomis skaitytos paskaitos 1945-1940 m., pasižymi ne tik įdomiu ir giliu turiniu, bet ir puikia kalba. Knyga sukėlė visuotinį susidomėjimą.

●Spalio 26 d. privačioje architekto Jorge E. Biraben auditorijoje, esančioje pačiame Buenos Aires centre, Diagonal Norte 740, gausiai rinktinei publikai buvo rodomi filmai apie Lietuvą: jos miestai, kaimai, papročiai ir skaudus ją ištikęs likimas raudonojoj okupacijoj. Filmus veltui rodė žinomas Buenos Aires veikėjas Jurgis Gilvydis, atitinkamą įvadą ir paaiškinimus davė pianistas Andrius Kuprevičius, kurio iniciatyva šitas didžiai naudingas Lietuvos bylai seansas ir buvo suorganizuotas.

KULTŪROS ŽURNALO "AIDŲ" RUGSĖJO NUMERIS

Jau išėjo "AIDŲ" rugsėjo numeris, kuriame išspausdinti šie straipsniai: prof. V. Šilkarskio "Solovjovas ir Dostojevskis", Vydūno, J. Lingio studija "Priešistorinė Lietuva", Stasio Ylos "Kunigas Dievų Miške" (kacetiniai atsiminimai), J. Danielou, S. J., "Intelektualinės Srovės Prancūzijoje". Grožinės literatūros davė: J. Aistis, L. Žitkevičius, K. Veselka, J. Švabaitė, J. Mekas, ir Ant. Vaičiulaitis.

Yra literatūros, meno ir visuomeninio gyvenimo apžvalgos ir knygų skyrius.

Numeris iliustruotas Rouault, Dobužinskio, Michelangelo, Rodino, Krivicko ir kitų paveikslais.

"Aidų" metinė prenumerata $ 5.00, Kanadoje: $ 5.50 (Kanados $ 6.00).

"Aidų" administracijos adresas:

AIDAI
Kennebuk Port, Maine, U.S.A.

89 LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba Jungtinėse Amerikos Valstybėse (602 Harvey Street, Danville, Ill., USA) nesenai išleido naują savo leidinį "Pasaulio Lietuvių Periodinė spauda 1950.IX.1. d.", kuriame paskelbė sąrašą, adresus ir kitus davinius 89-ių laisvame pasaulyje išeinančių periodinių lietuvių laikraščių, žurnalų ir biuletenių, spausdinamų spaustuvėje, apolografuojamų ir kt. būdu. Į sarašą neįtraukti bolševikiški laikraščiai. Minėtos tarnybos daviniais, lietuvių laikraščiai šiuo metu išeina: Anglijoje, Argentinoje, Australijoje, Austrijoje, Belgijoje, Brazilijoje, JAVėse, Kanadoje, N. Zelandijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Urugvajuje, Vakarų Vokietijoje ir Venecueloje. Viso laisvojo pasaulio lietuviškoji spauda bei leidėjai yra prašami reguliariai ir neatidėliojant siuntinėti šiai tarnybai čia nurodytu adresu tiek periodikos tiek kitus leidinius.

VLIKo DELEGACIJA ROMOJE

Pasikalbėjimas Su VLIKo Ir V. T. Pirmininku M. Kupravičium

—Pirmiausia norėčiau paklausti, kokis buvo kelionės į Romą tikslas?

—Kelionės į Romą tikslą mums nustatė VLIKas savo instrukcijoje. Jis taip ten nusakytas:

"1. Pareikšti Šventajam Tėvui ir Šventajam Sostui Šventųjų Metų proga kankinamos ir kovojančios lietuvių tautos padėką už iki šiol rodytą ir teberodomą jai prielankumą, jos kovoje už išlaisvinimą ir išgauti didesnę ir konkretesnę politinę, diplomatinę ir moralinę Vatikano paramą, Lietuvos valstybės, suverenių teisių vykdymui atstatyti, fiziniam ir moraliniam lietuvių tautos naikinimui sustabdyti bei moraliniai ir fiziniai išsilaikyti šiapus geležinės uždangos esančiai mūsų tautos daliai.

2. Bandyti, o jei pasirodytų galima, tai ir atgaivinti Lietuvos santykius su Italijos Respublikos vyriausybe.

3. Aiškintis santykius su p. St. Lozoraičiu."

Prie VLIKo nustatytų tikslų aš dar prisijungiau ir savųjų. Italijos valdančioji partija yra mano vienminčių — krikščionių demokratų partija. Tad laisvu laiku nusistačiau užmegsti artimesnius santykius su ja, kad per pažintis ir simpatijas lengviau galėtum VLIKo nustatytus tiklius pasiekti. Visai privatus tikslas — pasinaudoti Šv. Metų dvasinėmis gėrybėmis ir jas pakloti prie Aukščiausiojo Sosto už savo mylimą tėvynę ir tautą.

Ar Šv. Tėvas VLIKo delegaciją priėmė kaip tos įstaigos delegaciją, ar tik kaip privačius asmenis?

—Visur prezentavomės kaip VLIKo delegacija — ir raštuose ir žodžiuose. Šventajam Tėvui įteiktame memorandume taip pat buvo pažymėta, kad jis yra VLIKo delegacijos. Monsinjorams Tardiniui ir Montiniui, kurie yra Vatikano užsienio Reikalų Ministerijos — Valstybės Sekretariato faktini vedėjai, taip pat tokie rekomendavomės. Klausimus su jais svarstėm ir lietėm tokius, kokių paprastas ne kompetentingas asmuo negalėtų kelti. Taip prisistatėm ir kard. Pizzardo ir Lietuvos reikalų referentui mons. Poggi. Kitaip mus priimti negalėjo kaip VLIKo delegaciją.

—Kaip Šv. Tėvas priėmė delegaciją ir kokie iš to priėmimo įspūdžiai?

—Yra dvi salės Vatikano rūmuose vadinamos Sosto vardu. Viena didžiulė su aukštai iškeltu sostu vadinama sosto sale ir kita maža salaitė su sostu stovinčiu čia pat ant grindų, vadinama salle del tronetto — sostelio salaitė. Žinovų aiškinimu šioj salaitėj priimami žmonės, su kuriais Bažnyčios Galva nori išsikalbėti tėviškai iš širdies, be priimtų laikytis kitais atvėjais ceremonijų. Mus priėme šioj sostelio salaitėj. Priėmimo metu šioj salaitėj dalyvavo tik mūsų delegacijos nariai. Net prie Šv. Tėvo nebuvo nuolatinių palydovų, kurie dalyvauja iškilminguose priėmimuose. Keista sielos būklė susidarė. Kaip įžengė baltas, aukštas kiek palinkęs su labai simpatinga ir patrauklia veido išraiška Šv. Tėvas, visa šiela pajutau Kristaus Vietininką prieš save ir beveik nesąmoningai suklupau atiduoti jam savo pagarbą. Kai Jis priėjęs visai paprastai ir tėviškai šiltai padavė ranką ir draugiškai manąją paspaudė, tik sūniškoji meilė širdy pasiliko. Pirmas jo klausimas buvo, kokia kalba kalbėsimės. Atsakius — prancūziškai, be klausimo, kaip ir konstatuodamas, tarė — Lietuvos delegacija. Jūsų memorandumą skaičiau, jūsų vargus ir nelaimes žinau. Vargšė Lietuva. Ji taip reikalinga paramos ir paguodos. Aš darau visa, ką galiu padaryti Lietuvos gerovei. Aš už ją nuolatos meldžiuosi. Kelis kartus paminėjo "nelaiminga kenčianti Lietuva". Kartą pridūrė ir "nelaiminga Latvija".

Šv. Tėvas sakėsi skaitęs mūsų Jam skirtąjį memorandumą. Tai buvo tik nuorašas, kurį mes buvom palikę mons. Tardini jo aplankymo metu. Vadinasi, prieš priimdamas mus pasirengė. Bet jam buvo visa tai žinoma, nes jis seka Lietuvos gyvenimą ir aiškinasi jos veikimą ir gynimąsi. Audiencijos metu delegacija Šv. Tėvui įteikė to memorandumo gražiai įrištą ir meniškai parašytą originalą, prašydama Jį teiktis prielankiai priimti jame pareikštus lietuvių tautos prie Jo Šventenybė prisirišimo jausmus, padėką už rodytą ir rodomą veiklią simpatiją kankinamai lietuvių tautai ir neatmesti tame rašte surašytų pageidavimų, ypač pabrėžė delegacija prašymą savo oficialiose kalbose paminėti ir Lietuvą kaip naikinamąjį katalikišką kraštą. Įteiktajame Šv. Tėvui rašte buvo atvaizduota Katalikų Bažnyčios dabartinė padėtis sovietų okupuotoj Lietuvoj ir iš tos padėties sekantieji klausimai iškelti; iškelta lietuvių tremtinių ir išeivių reikalų tvarkymas jų gyvenamuose kraštuose ir kita.

Besibaigiant audiencijai oficialia Bažnyčios lotynų kalba paprašiau Šv. Tėvo palaiminimo "mano kankinamai ir kenčiančiai Tėvynei, visiems deportuotiems ir koncentracijos stovyklose bei kalėjimuose uždarytiems ir ten lėta mirtimi mirštantiems, taip pat tiems, kurie išblaškyti po visą pasaulį neša sunkią tremtinio dalią, tiems kurie bet kokiu būdu kovoja dėl tėvynės laisvės ir nepriklausomybės, ir pagaliau mums, čia esantiems ir visiems bendradarbiams bei artimiesiems.

Šv. Tėvas, iškėlęs abi rankas ir beveik pažodžiui pakartojęs mano žodžius, sutikė visiems prašytiems savo palaiminimą.

Audiencija užtruko 18—20 min.

—Su kuo dar buvo susitikta iš Vatikano sferos žmonių ir kas buvo su jais kalbėta?

VLIKo ir V. Tarybos delegacija Romoje 1950. VI. 1-16 dd.
Nuotrauka Vatikano Sosto salėje, po specialios audiencijos pas. Šv. Tėvą.
Nuotraukoje (iš kairės į dešinę): V. Sidzikauskas, M. Krupavičius, J. Brazaitis.

—Pagal nusistojusią ar nustatytą tvarką su Šv. Tėvu konkretūs klausimai nesprendžiami, jei jis pats ant to kelio neužveda. Tie klausimai atliekami su Valstybės Sekretariato Vedėju. Dabar tas pareigas Šv. Tėvas pasiliko sau. Faktinai Valstybės sekretariatui vadovauti yra paskirti du mons. su ekscelencijų titulais — mons. Tardini ir mons. Montini. Kiekvienam yra paskirta pareigų sritis. Tad ir mums teko aplankyti čia minėtus monsinjorus.

Pas mons. Tardini gavome audiencija birželio m. 10 d. Paskirtą audiencijai valandą mums belaukiant nepastebimai atėjo kunigas, kurio be rekomendacijos nebūtumėm įtarę tokias pareigas turint, kuris besisveikindamas atsirekomendavo — Tardini — be jokio titulo ir jokių priedų. Ypatingiems titulų mėgėjams, kurie per titulus žmogaus pavardės neįžiūri, tai įsidėmėtina. Mons. Tardini nieko mūsų neklausdamas, pats pradėjo mums kalbėti. Pirmiausia jis pabrėžė, kad Šv. Tėvui labai gerai yra žinoma Lietuvos ir lietuvių tautos padėtis ir tatai yra Jo nuolatinis rūpestis. Lietuvos padėtis yra ne tik sunki, bet ir nepaprastai opi, todėl reik būti atsargiems pasirenkant priemones jai šiuo metu padėti. Delegacija padėkojo tautos vardu už Šv. Sosto rodomą Lietuvai prielankumą ir įteikė mons. Tardini nuorašą Šv. Tėvui skirto rašto apie delegacijos atstovaujamą įstaigų pobūdį ir delegatų biografinius duomenis bei krikščionių demokratų parengtą raštą apie dabartinę padėtį Lietuvoj, pavadintą "Sovietų viešpatavimo Lietuvoje balansas". Šis raštas italų kalba plačiai buvo paskleistas Romoje. Popiežiui rašto nuorašą mons. Tardini skubai perskaitė ir iš konkrečių punktų pasikalbėjime ilgeliau buvo apsistota prie Šv. Tevui rašyto rašto ketvirtojo punkto, būtent paskyrimo nuolatinio vizitatoriaus lietuvių išeivių tikybiniam reikalams, nes mums svarbu, kad mūsų išeiviai galėtų išlaikyti savo religines ir tautines tradicijas. Mons. Tardinio manymu, šis punktas ta ar kita forma galima būtų patenkinti. Mons. Tardini paklaustas sutiko, kad jam būtų įteiktas raštas su konkrečiais pageidavimais. Tas raštas jam buvo pasiųstas tuoj sugrįžus iš Romos. Pasikalbėjimas užėmė apie 15 min. Atsisveikindamas su delegacija mons. Tardini dar kartą patikino Šv. Sosto palankumą Lietuvai ir lietuvių tautai, kurios prisirišimas prie Šv. Sosto jam esąs gerai žinomas, ir pareiškė savo tikėjimą laisva Lietuvos ateitimi.

Birželio m. 13 d. nuėjome aplankyti Lietuvos reikalams referentą, mons. Luigi Poggi (Luidži Podždži). Labai malonus ir paslaugus vyras, Lietuvos reikalus žino gerai. Sužinojęs iš pasikalbėjimo, kad dar nesam buvę pas mons. Montini, tuoj parūpino mums pas jį audienciją, ir nuvedė į jo laukiamąjį. Pas mons. Montinį tuo metu buvo Romos burmistras su įvairiais reikalais. Bet laukt mums neteko ilgai. Už kelių minučių atėjo monsinjoras. Jis liekno kūno, vidutinio amžiaus, sudvasinto veido vyras. Priėjęs prie mūsų maloniai pasisveikino ir susisodinęs mus ratelin prie stalo ir pats užėmęs jame vietą, pradėjo klausinėt apie visą Lietuvos ir lietuvių gyvenimą. Jam rūpėjo visa. Iš statomų klausimų buvo aišku, kad jam yra žinomas dabartinis lietuvių gyvenimas Lietuvoje ir tremtyje. Į visus jo klausimus buvo paaiškinta ir iškelti mums rūpimieji reikalai. Pasikalbėjimas, kuris nusitęsė gana ilgai, buvo malonus ir naudingas. Mons. Montini asmenyje radom savo tikrą prietelį.

Iš Vatikano sferų buvo delegacijos aplankyti dar žymūs ir mums svarbūs asmenys — kardinolas Pizzardo ir arkivyskupas Samore.

Kardinolas Pizzardo skaitomas vienu įtakingiausių kardinolų ir be to jis laikomas lietuvių globėju ir Lietuvos dideliu prieteliu. Nesą to lietuviškojo reikalo, kurio jis neparemtų ir nepalaikytų. Kardinolas Pizzardo vyras nejaunas, mažo ūgio, bet nepaprastai judrus, suvalkietis pasakytų, kaip vijurkas, laiptai jam sunkumo nesudaro. Amžiaus naštos tas vyras dar nejaučia. Po trumpo pasikalbėjimo, nes skubėjo pas Šv. Tėvą su Pietų Amerikos reikalais, jis mus nuvedė į Katalikų Akcijos nuolatinę parodą, įrengtą tuose pačiuose Kongregacijos rūmuose ir paprašė pakviest mums lietuvaitę, kuri turėjo mums tą parodą aprodyti. Netrukus pasirodė ir ta lietuvaitė. Tai Margarita Macevičiūtė, tos kongregacijos tarnautoja. Gimus ir augus čia pat, bet iš kalbos ir iš susirūpinimo lietuviškais reikalais pasirodė lyg tik dabar būtų apleidusi šitą lietuvišką pastogę, kurioj visa savo jauna širdžia tik lietuvišku oru buvo kvėpavusi. Ji mums parodė visą parodą. Joje yra ir lietuviškas skyrius jos pačios suorganizuotas. Skyrius vargana. Suorganizuotas mūsų nelaimių metu. Daug kas tad ir negali būti. Tačiau tik dalis tremtiškų leidinių čia pakliuvo. M. Macevičiutė prašė jai siųsti visus katalikiškus leidinius, kokia kalba jie bebūtų išleisti, kad tik lietuviškais reikalais. Antra, prašė atsiųsti propagandinės literatūros. Parodą lanko iš įvairių kraštų nemaža žmonių. Jų tarpe yra aukštų ir įtakingų politikų. Čia gera proga tam ar kitam pakišti knygelę apie Lietuvą. Aš jos prašymą palaikau ir šia proga prašau visus leidėjus ir leidyklas prašomas knygas, kad ir anksčiau išleistas, ten pasiųsti šiuo adresu — Signorina M. Macevičius, Via Adda 7, ROMA—ITALIA

Delegacijos lankymosi metu Romoje buvo ir mūsų didelis prietelis mons. Samore, buvęs kokį laiką Kaune nunciatūros narys, vėliau diplomatinėse pareigose dirbo JAV, kur taip pat su lietuviais gyveno artimai, pagaliau iš ten buvo paskirtas į Kolumbiją nuncijum. Ta proga buvo atsilankęs Romoje gauti reikiamų instrukcijų ir pakeltas į arkivyskupus. Jį ne visa delegacija aplankė, nes tuo pat metu gauta pasimatymas pas jį ir pas krikščionis demokratus. Tad pas pastaruosius teko eiti man, o pas arkivyskupą Samore nuvyko Sidzikauskas su Brazaičiu. Naujasai Kolumbijos nuncijus pažadėjo visur ir visada remti Lietuvą ir lietuviškuosius reikalus ir paimti savo globon Kolumbijoj atsidūrusius lietuvius.

Tuo mūsų misija su Vatikanu buvo baigta. Aš ją laikau šimtaprocentiškai pavykusia. Lietuva savo nepriklausomo gyvenimo metu nemaža nesmagumų padarė Vatikanui. Garsiausias ir skaudžiausias jų buvo nuncijaus Bartolonio išsiuntimas iš Lietuvos per 24 valandas. Kaip koks kriminalistas buvo policijos išlydėtas iš Lietuvos ribų. Vatikanas visa tai užmiršo. Nė žodeliu, nė užuomina nebuvo niekur ir niekieno prisiminta praeitis. Nenorėta iškankintas mūsų sielas naujais sielvartais ir nesmagumais sunkinti. Visame Vatikane pradedant Šventuoju Tėvu ir baigiant mūsų sutiktu mažiausiu monsinjoru patirta tik meilė, užuojauta, pritarimas, paslaugumas ir suraminimo žodis.

—O kaip pavyko reikalai atlikti su Italų vyriausybe?

—Nusiskųsti negalima. Pavyko ir čia patenkinamai, tačiau ne taip kaip su Vatikanu. Bet jei ir nepavyko šimtaprocentiškai, tai tik dėl delegacijos kaltės. Su Italijos ministeriu pirmininku De Gasperi nesimatėm. Nesimatėm, nes kai kuriuos delegacijos narius spyrė skubintis emigracijos reikalai. Išvykom iš Romos penktadienio vakare, o audiencija buvo paskirta pirmadienį - antradienį. Darbai numatyti atlikti, bet neapvainikuoti, nors programa atlikta.

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940 - 41 M. (14)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

FORTE

Gegužės 11 dienos naktį šaukia lenką ir mane. Ilgai laukėm. Surinko visą kalinių būrį. Kur veš? Į Sibirą?

Įsodinę į autobusus, išvežė į užmiestį. Neries tiltas. Kalnas. IX fortas. Suvedė į vieną pirmojo aukšto kamerą 72 kalinius: 17 prancūzų, kurių 8 komunistai, pabėgę iš vokiečių nelaisvės pas savuosius ir gavo 3 metus kalėjimo. Kiti draugai juokiasi: mes suprantam, kodėl sėdim — tokia tvarka, bet jūs? Štai jums komunistų tvarka ant nuosavo kailio... Komunistai kaliniai tyli susiraukę ir nusiminę.

Toje bendroje kameroje visi išsėdim 3 dienas. Paskui pasiskirstom į dvi grupes: mes antrajame aukšte, "geroje" kameroje — kazemate, esančiame į saulės pusę ir todėl sausesniame. Net šiek tiek gamtos matyti. Mūsų dažniausiai 21, bet kartais būna iki 70 kalinių.

Išveda pasivaikščioti į IX forto kiemą. Čia kurortas. Džiaugiuos, kad kadaise Ministrui Pirmininkui užleidau fortą perdirbti į kalėjimą. Čia dabar sėdžiu visai gerai. Kieme užsikimšusi kanalizacija. Teka upelis su rudais priedais. Aš kaip geografas negaliu pakęsti, kad upė būtų be vardo ir pakrikštiju naujai atrastą upę: "Stalinka". Tegul šis naujas vardas tinkamai atžymi staliniškojo kalėjimo administracijos nuopelnus už "pavyzdingą" tvarką.

Pavasaris. Paukšteliai džiaugiasi ir laksto. Viskas žaliuoja, bet aš esu taip nusilpęs, kad nebepaeinu. Prižiūrėtojai leidžia man sėdėti, kol kiti ratais vaikščioja pusvalandį. Anksčiau mane draugai prilaikydavo.

Maistas čia menkas. Kalėjimo ūkis turėjo nuosavos žemės ir karvių. Dabar tas ūkis nusavintas. Padarytas kolchozas (tada dar "kolūkio" nežinota), bet pašariniai runkeliai palikti ir mes juos turime suvalgyti (birželio 1 dieną jų dar buvo 11 tonų!) Du kart į dieną gauname suvytusių, pasenusių, sudribusių runkelių. Liūdna.

Vienas 9-ojo pulko puskarininkis (9-tas pulkas iš Marijampolės visas bemaž buvo kalinamas) iš šaukšto padarė skustuvą ir skuto mums barzdas.

Kameros siena į koridorių padaryta iš permatomų grotų. Čia įvyksta pasikalbėjimai, kai kaliniai iš kitų kamerų praeina pro šalį. Sunkiau kalbėtis kieme pro langus. Tenai baudžia, o čia, minioje, kas sugaudys?

Iš mūsų lango matosi, kaip tvarko mūsų bylas raštinėje, esančioje anapus kiemo apačioje.

Gegužės 20 d. šaukia mane tardymui į NKVD būstinę Vytauto prospekte. Naujas tardytojas ir dar lietuvis. Nenoriu čia suminėti jo pavardės. Visai kitoks apsiėjimas. Paduoda man bylą į rankas susipažinti. Kai skaitau, ką prirašė Dunkov, ir protestuoju, jis man sako: "Tamstos visai neliečia tai, kas nėra Tamstos pasirašyta. Čionai surinktos visos žinios, kurios buvo gautos iš agentų".

Iš keturių kaltinimų man pasiliko tik vienas, prie kurio aš pats prisipažinau: sąžiningai gyniau Lietuvos nepriklausomybę net ir prieš sovietus.

Gegužės 22 dieną šaukė paskutinį kartą pas tardytoją į pirmąsias duris iš dešinės nuo laiptų. Tardytojas Buzdenko Kuzmenko reikalavo, kad aš pasakyčiau, ką aš žinau apie bylą to vyruko, kuris, anot jo žodžių, 1935 metais ėjo specialius kursus Maskvoje, kaip Lietuvoje reikia organizuoti fašistus, kuriuos vėliau būtų galima visus sugauti. Aš iš tos bylos išėjau sveikas, nes "atspėjau" tą vyruką esant provokatorium, bet vargšas Briedis, kuris su juo draugavo, žuvo. Šis vyrukas dabar yra tremtyje ir vėl aktyviai veikia "prieš komunistus", kitaip sakant, būsimąsias aukas žvejoja.

(Bus daugiau)

KRONIKA

—VLIKo ir VT pirmininkas M. Krupavičius grįžo iš atostogų ir keletai dienų tarnybiniais reikalais išvyksta Londonan.

—VLIKo nariai M. Valiukėnas ir V. Vaitiekūnas išvyko į pereinamąją stovyklą Rastattan, sutvarkyti savo emigracijos į JAV-bes reikalus.

Mokslas ✦ Menas ✦ Literatūra

Dviejų šimtmečių kryžkelėje budo iš ilgų metų snaudulio lietuvių tauta. Slaptų ir didžių jėgų kupina kilo naujiems darbams jos dvasia ir plačiu užsimojimu ruošėsi atskleisti pasauliui užmiršto svajingų ežerų ir ošiančių girių krašto sielą. Ir ėmė ieškoti tautos dvasia tarp daugelio krašto jaunų sūnų to, kuris galėtų tą uždavinį atlikti. Kas mokės iš jų kalbėti tąja kalba, kurią supras visokių tautų ir visokių kalbų svetimieji? Kas sugebės išreikšti tai, ko nesugeba atvaizduoti dailiausi žodžiai ir gražiausia kalba? Ir atiteko toji garbinga pareiga Dainavos šalies sūnui Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui, slėpiningų garsų ir vaizdų pasaulių kūrėjui.

Šiandien, stebėdami jo kūrybinio genijaus polėkį, numanome ir jaučiame, kad tos pačios slėpiningos jėgos, kurios jį įgalino kurti naujų pasakiškų pasaulių vizijas ir negirdėtas garsų harmonijas, prikėlė iš miego ir visą mūsų tautą ir įkvėpdamas jai laisvės viziją, įpareigojo žengti tiesos ir kūrybos keliu.

Šiandien vėl, nagrinėdami Čiurlionio gyvenimą, jo kūrybinio kelio eigą, aiškiai matome, kad jis buvo vienas tų nedaugelio išrinktųjų, nepaprastomis dvasios savybėmis apdovanotųjų, kurių visas gyvenimas, nuo pirmojo širdies suplakimo ligi paskutiniojo atodūsio, yra nelyginant vizija, vieno ir to paties idealo siekimas, nenutrūkstantis žmogiškai — dieviškos tiesos ieškojimas.

1875 m. rugsėjo 10 d. Varėnoj gimusio M. K. Čiurlionio vaikystė kupina vidinio turinio ir prasmės. Giliai muzikali jo šeimyninė aplinka (menininko tėvas buvo ilgametis Druskininkų vargonininkas) anksti sužadina gyvą susidomėjimą ir meilę muzikai. Septynių metų berniuko stebėtini gabumai ir nepaprasta pažanga darė gilų įspūdį visiems jį pažinusiems. Šeimos draugas Dr. Markevičius, kuris buvo pirmasis jo muzikos mokytojas, geriausiai suprato rimtų studijų reikalingumą ir pasirūpino, kad gabūjį berniuką pažintų kunigaikštis Oginskis, kuris savo dvare Plungėje išlaikė orkestrą ir net muzikos mokyklėlę. Susižavėjęs jaunuoju Čiurlioniu, kunigaikštis jį pasiima savo globon. Penkis metus truko Čiurlionio viešnagė Plungėje. Tai buvo lyg paruošiamoji mokykla 1894 m. pradėtosioms rimtoms muzikos studijoms Varšuvos konservatorijoj, kur jis nukeliauja savo globėjo Oginskio siunčiamas.

Varšuvoje pagaliau radęs tinkamą aplinką mokslui ir kūrybai, Čiurlionis abejonių ir ieškojimų nepažįstančiu žingsniu eina jam vienam tematomu ir tikru keliu. Nūnai prasidėjęs jo gyvenimo laikotarpis ligi 1902 — 1903 metų pašvęstas beveik išimtinai muzikai. Tuo metu jo sukuriama didžioji dalis jo muzikos veikalų. Religinė kantata "De profundis" chorui su orkestru, styginis kvartetas, daug įvairiausių dalykų fortepionui ir simfoninė poema "Miške", laimėjusi Zamoiskio vardo konkursą. Didelio jėgų įtempimo bus pareikalavęs Varšuvos konservatorijos diplomas, daug pasišventimo kainavo ir papildomųjų muzikos studijų garbingas Leipzigo konservatorijos diplomas, bet visa tai, atrodo, buvo permaža Čiurlionio dvasiai. Nuo pat pirmųjų Varšuvos dienų jis pasineria įvairių mokslo šakų studijose. Jį domina chemija, fizikos mokslai, astronomija, geologija, jis aktyviai kurį laiką dalyvauja psichologinių studijų ratelio veikloje. Nesvetima jam taip pat ir ano meto bei klasikinė literatūra.

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

JO 75 - tos GIMIMO SUKAKTIES PROGA

Rašo ANDRIUS KUPREVIČIUS

M. K. Čiurlionis — ROJUS

Nuostabiai tai platūs dvasios akiračiai, nepaprastas gabumų vispusiškumas ir nenumaldomas žinojimo troškimas. Nuostabiausia, kad visa tai nebuvo jaunatviškas blaškymasis, smalsus naujų dalykų ir nepažįstamų reiškinių tyrinėjimas. 1902 metais Čiurlionio gyvenime įvykęs posūkis vaizdinio meno — tapybos linkme tai aiškiai patvirtina. Visa jo dvasinė veikla ligi to laiko tebuvo, gal būt didžia dalimi nesąmoningas, bet dėl to nei kiek nemažiau tikras, kruopštus ir vispusiškas pasiruošimas tai kūrybinei veiklai, kuriai likimas jį buvo išrinkęs. Toji pati vizijos — regėjimo galia, kuri Čiurlioniui — tapytojui įkvėpė jo nuostabius paveikslus, įgalino Čiurlionį — menininką neklystančia ranka ir įtemptu darbu sukurti platų pagrindą dailės kūrybai. Dosni prigimtis jį buvo apdovanojusi giliu gamtos pajautimu, jautria klausa ir šviesiu žvilgsniu. Svajingas Dzukijos gamtovaizdis perteikė jam gimtojo krašto amžinąjį lietuviškumą. Muzikinės veiklos kupina jaunystė pažadino pačias giliąsias menininko kūrybines jėgas ir pagilino sielos jautrumą. Pagaliau vispusiškas proto ir dvasios lavinimas paskatino sąmoningą savo asmenybės ir kūrybinių tikslų pažinimą.

Visa tai imant domėn darosi suprantamas tas nepaprastas greitumas ir tikrumas, su kuriuo Čiurlionis per trumpą poros metų laikotarpį pasiekia aukščiausio tapybos meno meistriškumo. Šešeri metai — laikotarpis, kurio paprastai vargu ar užtenka dailės akademijai baigti, — Čiurlioniui buvo pakankamas sukurti apie 200 didžios vertės meno kūrinių.

Vos pradėjęs tapyti, Čiurlionis iš pat pradžių sukelia nepaprastą susidomėjimą. Jo paveikslų savitumas ir nepaprastumas iššaukia nusistebėjimą. Tačiau nei besaikės pagyros, nei kritikos neįstengia išblaškyti ir suklaidinti Čiurlionio. Plačiais žingsniais jis žengia tobulėjimo keliu, tartum nujaustamas, jog nedaug laiko belieka jo valioje. 1907 ir 1908 metais, jau persikėlęs gyventi iš Varšuvos Vilniun, Čiurlionis dalyvauja pirmosiose Lietuvos meno parodose. Jo paveikslai susilaukia gilaus ir plataus atgarsio, tačiau jis deja nevisuomet teigiamas. Sunku ir tikėtis, kad ano meto politinėse ir ideologinėse kovose paskendusi visuomenė būtų galėjusi pilnai įvertinti Čiurlionį. To įvertinimo, pilno ir entuziastingo, jam teko susilaukti iš tos visuomenės, iš kurios to pripažinimo sunku buvo laukti — rusų visuomenės ir jos meno pasaulio atstovų. Užteko vienos Čiurlionio kelionės Peterburgan 1909 m. ir rusų menininkų akys nukrypo į jo paveikslus. Pirmą kartą gal būt savo vienišo ir vargingo gyvenimo kely Čiurlionis pamatė savo menui šviesesnio rytojaus aušrą. 1909 — 1910 m. Čiurlionio gyvenime yra patys kūrybingiausi, pareikalavę iš jo išvarginto kūno paties didžiausio įtempimo.

Tais metais jis apsiveda su Sofija Kymantaite ir kuria savo reikšmingiausius paveikslus. Tie metai buvo jo darbštaus gyvenimo ruduo. Išsieikvojęs ir išvargintas organizmas nebeatlaiko dvasinio įtempimo, nervų priepuoliai pakerta jo sveikatą ir 1911 m. balandžio mėn. 10 d. M. K. Čiurlionis miršta sanatorijoje prie Varšuvos. Jo palaikai pervežami Vilniun ir palaidojami Rasų kapuose.

Nors šiam didžiajam lietuvių tautos sūnui ir nebuvo lemta sulaukti artėjančio Laisvės ryto, tačiau jis regėjo tą visos tautos troškimo įsikūnijimą, kurdamas "Vyčio" paveikslą: viršum pasakiškai stebuklingo miesto skrieja pergalės ir laisvės simbolis — Vytis!

★

Dar keli žodžiai apie M. K. Čiurlionio kūrybą.

Kurios gi yra pačios būdingiausios Čiurlionio tapybos ypatybės? Kuo pasireiškia jo gilus savaimingumas?

Tai yra pirmiausia jo paveikslų idėja — turinys. Jo paveiksluose vaizduojamas antgamtinis, mistiškas pasaulis ir to pasaulio savitas gyvenimas ir reiškiniai. Tai tarytum antrasis pasaulis, esąs čia pat už mus supančiojo realaus pasaulio matomų formų, kurį kiekvienas iš mūsų dažnai neaiškiai nujaučiame. Gili ir plati to pasaulio vizija suteikė Čiurlionio paveikslams begalinį įvairumą. Čiurlionio pasaulis perdėm realus, bet jo visi objektai tarytum būtų nustoję savo medžiaginės prigimties, tuo būdu įgaudami visai naują, sakytum "čiurlionišką", prasmę ir paskirtį. Taip jo "Pavasario sonatos" krykštaujančios padangėje kregždės — tai tarytum kregždė pavirtęs bundančio pavario gaivalingumas. Tos pat sonatos kito paveikslo malūnų sparnai — nelyginant gyvybingiausiojo metų laiko plataus ir galingo pulso įsipavidalinimas. "Jūros" sonatos maži laiveliai didžiulės bangos papėdėje — tik gyvenimo trapumo ir menkystės simboliai.

Antroji būdinga ir mums ypač brangi Čiurlionio kūrybos ypatybė yra jos lietuviškumas. Lietuviška jo kūryba ne tiesioginiu lietuviško gamtovaizdžio motyvų panaudojimu, kurio Čiurlionio paveikslose labai maža, bet lietuviška ji savo nepaprastai betarpišku ryšiu su gamta, taip charakteringu lietuvio sielai. Lietuviška dvasia dvelkia ir jo paveikslų pasaulis, nors tų ten vaizduojamų medžių, malūnų, varpinių, kalnų, pastatų ir nerastume Lietuvoje. Lietuviška buitimi gyvena jo vaizduojamas pasaulis, lietuviškų garsų pilnas jo prieblandoje paskendęs miškas, lietuviškas yra savo švelniu romumu dvelkiantis "Rojus", lietuviškas pagaliau yra platus ir bekraštis jo dvasios polėkis, kūrybinis užsimojimas ir universalumas.

La Redacción y Administración de "LAIKAS" hace llegar a su colaborador y amigo el poeta Lysandro Z. D. Galtier sus más profundas condolencias por la muerte de su señora madre, acaecida el 5 de Octubre ppdo.

† Requiescat in pace!

M. K. ČIURLIONIO MINĖJIMAS

Spalio 8 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje "LAIKO" iniciatyva buvo suruoštas Mykolo Konstantino Čiurlionio minėjimas jo 75 gimimo metų proga. Nepaprastai įdomią ir išsamią paskaitą apie M. K. Čiurlionio gyvenimą, asmenį ir kūrybą davė prof. Andrius Kuprevičius. Paskaita buvo paįvairinta būdingesnėmis Čiurlionio muzikinės kūrybos ištraukomis, kurias pianu paskambino pats paskaitininkas su nepalyginama virtuozo technika. Antroje programos dalyje Lidija Petravičienė deklamavo Vytauto Mačernio "Vizijas". Dailininkas R. Kuprevičius specialiai minėjimui nupiešė didžiulį M. K. Čiurlionio portretą. Po minėjimo "LAIKO" bičiuliams kultūrininkams buvo suruošta vakarienė, kurioje dalyvavo ir pora svečių užsiemiečių.

Daug kas nusiskundžia, kad kultūriniuose minėjimuose per maža matyti tremtinių, net ir iš inteligentų tarpo. Atrodo, kad daugio patriotizmas pradeda susivesti tik į gražias kalbas, jeigu jau brangiausieji lietuviškosios kultūros puoselėjimo reikalai taip lengvai nustumiami į paskutinę vietą po visų "asadų", išgėrimų ir kitų proginių reikaliukų: atvykstama, jeigu jau nėra ko "geresnio" nusigriebt... Visa tai byloja apie mūsų tikrą kultūrinį lygį ir subrendimą. Kulturingose Skandinavijos ir Vakarų Europos tautose kiekviename mieste įvyksta per metus šimtai kultūrinių paskaitų ir koncertų, kurie yra gausiai lankomi įvairiausių visuomenės sluogsnių. Kieno gyvenimo turinį sudaro tik butelis, kepsnys ir kortos, tam yra svetimos kultūrinės vertybės. Tam greitai svetimi pasidaro ir savosios tautos dvasios lobiai ir beprasmė tėvynės meilė. (lk).

UN HOMBRE HA VENIDO

Un hombre ha venido aquí únicamente
para describir su angustia total y extática.
Su propia angustia. La angustia que a él le hizo daño.
Y luego se ha marchado.
Otros han venido después, únicamente para describir su angustia
absoluta y extática.
Su propia angustia. La angustia que a ellos les hizo daño,
y luego se han marchado.
El primero partió con una tristeza nueva.
Los otros partieron con una tristeza nueva.
Cada uno de ellos ha partido con una tristeza nueva.
Cada uno de ellos ha partido con su tristeza.
Con su propia tristeza.
Pero aquellos que,
ejercitados en las percepciones nuevas y en la costumbre del
milagro,
asumieron la gracia antecedente de la llanura,
advirtieron en ella un contacto con la luz,
advirtieron, en su estremecida y resuelta extensión interior,
el espejo glorioso de la otra luz.
Detuvieron una medida de una cierta distancia.
Situaron.
Lugar de recto Amor situaron.
Y los de entre nosotros que por cuya causa padecemos una
secreta y fértil inquietud,
los que sabemos que una Fuerza Gozosa exaspera y crea en ella
un ritmo que exalta y orna su espíritu monótono,
no la abandonamos más.
No podremos ya abandonarla.

LYSANDRO Z. D. GALTIER

(De "LUZ DE PAMPA", libro de poesías recién editado en Bs. Aires)

RAŠYTOJŲ ATSIŠAUKIMAS Į VISUOMENĘ

Brangūs Tautiečiai,

Lietuvis rašytojas nuo pirmosios mūsų knygos pasirodymo iki mūsų dienų dėjo ir tebededa pastangas ginti savo tautą nuo visų jai gresiančių pavojų ir kurti veikalus, kuriuose atsispindėtų pati tauta ir jos genijus, bet jam visada buvo sunku eiti savo pašaukimo pareigas, ir jis tai dažnai darė be pačios tautos paramos ir pritarimo. Visas praėjusios caristinės priespaudos laikotarpis rašytojui buvo kovos laikas, bet tik tos jo kovos dėka tauta galėjo sulaukti laisvės, kurią šiandie vėl svetimi tironai kojomis mindo. Šiandie ir vėl lietuvis rašytojas paėmė plunksną tai pačiai kovai, dėl to visai geros valios lietuvių visuomenei turėtų rūpėti, kad gyvenimo reikalai neišmuštų rašytojui plunksnos iš rankų.

Rašytojas turi būti, kaip kūdikis, laukiamas, mėgiamas ir puoselėjamas. Kaip ir kokio mes jo lauksime, tokį jį ir turėsime. Jei mes jį maitinsime trupiniais, tai trupinius ir turėsime. Su širdgėla reikia prisipažinti, kad mūsų visuomenė labai menkai vertina savo talentus. Talentas yra dangaus dovana, jei mes juos užkasime, nuslopinsime, tai laikas mus už tai pasmerks. Tikrumoje kūrėjas, kaip izraelio dvasiškiai, turėtų būti tautos išlaikomas, jis turėtų būti jos garbė ir pasididžiavimas.

Esame maža tauta ir mūsų kūrėjui visada bus sunku ir beveik neįmanoma iš savo pašaukimo gyventi, dėl to mes turėtume pasekti norvegų pavyzdžiu, kurie, remdami talentus, aukštai iškėlė savo literatūrą ir kitus menus ir tuo būdu patys save svetur išgarsino.

Reikia pasidžiaugti, kad dabar jaučiamas tūlas susirūpinimas mūsų raštu: Čikagoje viena literatūros mylėtojų draugija ir vienas mecenatas paskyrė premijas novelei. Tai gražūs mostai: juos reikia sveikinti ir duoti pavyzdžiu kitiems. Deja, tos premijos labai mažos. Nenorime tuo užgauti nuoširdžių mūsų rašto rėmėjų ir mylėtojų, bet smulkios ir pritiktinės premijos reikalo neišspręs, reikia, kad tais pavyzdžiais pasektų visa geros valios visuomenė ir visi prisidėtų prie mūsų rašto ir kultūros paakinimo žygio.

Mes savo tarpe neturime tokių turtuolių, kurie raštuį galėtą, skirti šimtus ar dešimtis tūkstančių. Tačiau, jei mūsų visuomenė giliau suprastų rašto ir kitų menų svarbą tautai gyvenamuoju momentu ir pagal išgales paremtų, mes galėtume sulaukti didelių ir vertingų veikalų, kuriais tauta galėtų didžiuotis.

Mes labai dažnai pro pirštus į tuos dalykus žiūrime, laikome raštą niekais ir pasakomis, bet tik todėl mes ir negalime didelių dalykų sulaukti, kad mūsų rašytojai negali skirti savo pašaukimui visų savo pastangų ir viso gyvenimo.

Lietuvių Rašytojų Draugija nori mūsų rašto ugdymo žygį organizuoti platesniu mastu. Nori sudaryti fondą, iš kurio galėtų skirti didesnę metinę premiją už geriausį pasirodžiusį literatūros veikalą ir medžiagiškai paremti bent tuos kūrėjus, kurie dėl amžiaus ar nesveikatos nepajėgia savo likimu pasirūpinti.

Tai yra rimtas ir visos išblaškytos tautos reikalas, dėl to mes šiuo raštu kreipiamės į visus geros valios tautiečius ir į visas kultūrines bei visuomenines draugijas prašydami aukomis paremti lietuvius rašytojus kovoje dėl lietuviško rašto ugdymo ir politinės nepriklausomybės atgavimo.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS VALDYBA —
J. Aistis, St. Santvaras, J. Tysliava,
Bern. Braždžionis ir F. Kirša

P. S. Aukas prašome siųsti Draugijos iždininko vardu: Mr. F. Kirša, 928 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Katalikų Vienybė ir Popiežius

ŠV. TĖVO DIENOS PROGA

Priespauda ir skriauda nenaujiena pasaulyje. Prieš 8 ar 9 šimtus metų mūsų protėviai lietuviai ramiai sau arė savo dirvas, lietuvės verpė savo linus abyšaliai Nemuno apie Šešupę, Dubysą ir Ventą, bet juos užpuldavo svetimieji, atimdavo lietuvių mantą, sudegindavo jų trobas, išsigabendavo jų galvijus, užmušdavo žmones arba, surakinę geležimis, išsivarydavo vergauti į savo žemes. Priešams tas lengvai sekdavosi iki kol lietuviai nesusiprato vienytis. Mindaugas sudarė tą vienybę ir žmones jį vadindavo karalium, jo žodžio klausydavo, jam duodavo savo uždarbio dalį, bet patiems daugiau likdavo dėlto, kad priešams jau netaip lengvai eidavo užpulti Lietuvą ir plėšti jos mantą. Mindaugą, Gediminą, Vytautą ir kitus savo kunigaikščius mes gerbiame ne už ką kitą, bet už tą, kad sudarydami vienybę, jie saugojo Lietuvos turtą ir laisvę, nedavė priešams plėšikauti mūsų žemėje. Didelė nauda visiems yra iš to žmogaus, apie kurį susidaro vienybė. Taip yra ne vien Lietuvoje.

Anglai gerbia ir brangina savo karalių ne už ką kitą, o tiktai už tą, kad apie jo asmenį susitelkia Naujosios Zelandijos, Kanados, Ceilono ir kitų kraštų vienybė, per kurią auga ir didėja tiek Anglijos tiek jos dominijų ir piliečių turtai bei visokia gerovė. Juk ir Argentina tarpsta tuomi, kad jos gyventojų veikla vienijasi Prezidento asmenyje.

Savamoksliai nesupranta naudos tautiečiams laikytis vienybės ir mylėti savo tautą, savo žemę, savo kalbą. Ta meilė vadinasi tėvynės meile arba patriotizmu. Komunizmas peikia patriotizmą, nepripažįsta reikalo mylėti tėvynę, bet griežtai reikalauja klausyti Stalino, nes šitasai žmogus sudaro komunizmo vienybę ir jo galybę. Staliną komunistai gerbia ir jo klauso žinodami, kad iš to yra naudos komunizmui. Jie negerbia karalių nė prezidentų dėl to, kak nenori naudos toms šalims, kurias prezidentai arba karaliai valdo. Tas šalis komunistai nori susilpninti, kad komunizmui lengviau būtų jas apimti, dėlto komunistai peikia asmenis, sudarančius tų šalių vienybę, atseit jų karalius ar prezidentus. Tiesa komunistams nerūpi: jie geidžia silpninti laisvųjų šalių vienybę ir atsparumą.

Labiausiai šmeižia komunistai popiežių. Jie žino, kad jis sudaro katalikų Bažnyčios vienybę ir galybę, o tos galybės komunistai labiausiai nekenčia. Kur Bažnyčia galinga, ten komunizmas netarpsta, nes komunistai yra įsipareigoję ir nori būti bedieviais, o katalikai negali ir nenori tapti bedieviais. Iš to kyla kova tarp katalikybės ir tarp komunizmo. Toje kovoje bedieviams vadovauja ir jų vienybę bei stiprybę sudaro Stalinas, o pripažįstantiems ir mylintiems Dievą, dorą, bei teisybę katalikams vadovauja popiežius.

Uždavinį vadovauti katalikams V. Jėzus įteikė pirmiausiai apaštalui šv. Petrui, sakydamas: "Tu esi uola ir ant tos uolos aš pastatysiu savo bažnyčią ir pragaro vartai jos nenugalės. Tau aš duosiu dangaus karalystės raktus, ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje ir ką tu atriši žemėje, bus atrišta danguje". (Mat. 16, 18 - 20).

Ne pripuolamai ir ne skubotai V. Jėzus prasitarė statydinsiąs Savo Bažnyčią ant apaštalo, kurį pavadino uola, arba kefa, kurį graikai ir lotynai ėmė vadinti Petru, atseit uola. Tam apaštalui V. Jėzus atsikėlęs iš numirusių trisyk pakartojo paliepimą: "Ganyk mano avis" (Jon. 21, 15 - 17). V. Jėzus neturėjo keturkojų avių, kurių vilnos kerpamos, nė nepaliko jų niekam. Tos avys, kurios liko ganyti apaštalui Simonui, tapusiam uola ir pavadintam Petru, tai buvo žmonės įtikėjusieji į Dievą, į Jo Sūnų Jėzų Kristų ir priėmusieji krikštą bei priimtieji į Bažnyčią.

Kristui įžengus į dangų, tasai apaštalas keletą metų gyveno Jeruzolimoje ir vadovavo krikščionims. Jis paskelbė jų nepriklausomybę nuo senosios žydų tikybos ir jos dvasininkų; jis patvarkė, kad į Bažnyčią būtų priimami tinkamieji asmens iš bet kokių tautų, jis paskelbė įstatymą, kad nėra reikalo laikytis Mozės įvestųjų žydų tautai privalomų Senojo Įstatymo apeigų. Patekęs į kalėjimą už tų popiežiškų pareigų vykdymą, tas Apaštalas tapo stebuklingai išgelbėtas iš kalėjimo ir iš paruoštos jam mirties. Aplankęs krikščionių bendruomenes Šventoje Žemėje (Palestinoje), jis apsistojo didesniame už Jeruzolimą Antijochijos mieste. Iš ten jis perėjo gyventi į didžiausią ir svarbiausią tuomet pasaulio miestą Romą, kur išgyvenęs apie 25 metus, jis vėl tapo suimtas ir už vadovavimą visiems krikščionims prikaltas prie kryžiaus aukštyn kojomis. Jis savo krauju liudijo tą, ką buvo matęs, girdėjęs ir skelbęs, bet nežuvo tos pareigos, kurias Dievo Sūnus buvo uždėjęs jam.

Nužudytojo Simono-Petro, arba Kefos, pareigos teko šv. Linui. Tas taip pat Romoje tapo nužudytas už tai, kad vadovavo Kristaus sudarytajai Bažnyčiai, bet Bažnyčia nežuvo. Šv. Lino vietoje liko ir jo popiežiškąsias pareigas perėmė šv. Anakletas. Pragaro galybė nedorų žmonių pastangomis ir rankomis norėjo sunaikinti Bažnyčią, todėl žudė jos galvą, likusią tarp tebegyvenančių žmonių. Ta pragaro galybė griebėsi viso ko, daugiausiai vartodama žmonių nedorybes ir klaidas. Pragaro galybei kovoti su Bažnyčia padėjo asmenų pavydas, išdidumas, paleistuvystė, išdavimai ir visokios niekšumo rūšys. Vieną popiežių nužudant, kitas stodavo į jo vietą ir Bažnyčia vis tebeturėdavo galvą. Po Anakleto popiežium tapo šv. Klemensas; tą nudžius, jo vietoje buvo šv. Evaristas. Taip per 300 metų 32 popiežiai tapo nužudyti, o Bažnyčia nežuvo. Ji buvo vieninga, ji išlaikė Dievo Sūnaus apreikštąsias jai tiesas, ji liko apaštališka, kaip buvusi pradžioje, ji praplito visur ir teisingai tapo visuotina, graikiškai tariant katalikiška, ji buvo šventa savo kankinių krauju ir savo žmonių nepaprastomis, karžygiškomis dorybėmis ir nuopelnais. Bažnyčios kūnas buvo skaudžiai kapojamas. Persekiotojams rodėsi, kad jie nukerta jos galvą. Daug galvų tie nevidonai nukapojo, o Bažnyčia vis tebeturėjo galvą ir augo taip sparčiai, kaip auga sveiki jaunieji. Per tris šimtus metų persekiojama Bažnyčia išaugo tiek, kad jos žmonių skaičius sudarė valstybės gyventojų daugumą. Tada reikėjo liautis kapojus Bažnyčios galvą. Tą suprato išmintingas imperatorius Konstantinas ir paskelbė Bažnyčios laisvės įstatymą. Dėl krikščionių daugybės krikščionija savaime tapo valstybės religija.

Bet pragaro vartai nesiliovė savo piktų pastangų, tik pakeitė savo nelabąją veiklą. Didelėje žmonių daugybėje paprastai sekasi ardyti jų vienybę. Į visų gerbiamą ir branginamą Bažnyčią sugarmėjo pulkai šiaudadvasių ir sukčių, prisiplakė ir veidmainių. Šitie visi labai greiti ardyti vienybę. Jie ėmė veikti skubiai ir smarkiai, pramanydami nebūtų dalykų. Jiems ėmus skelbti, būk Jėzus Kristus nesąs lygus Dievui Tėvui Dievas, tikrieji krikščionys negalėjo nė pritarti, nė pakęsti. Taip susidarė skirtumų. Jau buvo bepradedanti nykti vienybė, bet šv. popiežiui Silvestrui I pritariant, susitelkė Nikėjos mieste vyskupų santaryba ir paskelbė, kad tas nėra tikrasis krikščionis, kas Jėzaus Kristaus dievybės nepripažįsta. Šv. Silvestrui tą nutarimą patvirtinus, ne vienas klaidų skelbėjas išklydo iš Bažnyčios. Tai nebuvo nuostolis jai, o tai buvo didelė nauda, kad pūliai ištryške iš jos, kad vienybė likosi aiški ir sveika, kaip buvusi. Dar daug kartų po to atsirasdavo visokių klaidos skelbėjų, bet popiežiams tas klaidas pasmerkus, nesveikieji gaivalai išsiskirdavo iš Bažnyčios ir sudarydavo erezijas. Vienos erezijos greitai, kitos negreitai išnykdavo, kai kurios tebėra iki šiol, bet Apaštalų Sosto, atseit popiežių, budrumas sudaro, kad Bažnyčia tebėra ištikima V. Dievui. Jo apreiškimą saugo, Jo dorovės dėsnius grynai tebeskelbia geriesiems žmonėms. Popiežių vedamoje Bažnyčioje tebeveikia vienybė; iškrikusiose iš jos erezijose nebėra vienybėje.

Popiežius yra šv. Petro apaštalo įpėga ir naudinga mokytoja. Dėlto mūsų Bažnyčia yra ir visuotina, ir apaštališka ir vieninga, kad ji turi Kristaus suteiktąjį jai Ganytoją popiežių. Mums belieka tik žiūrėti, kad toje Bažnyčioje nebūtume pūliai, kad nesiduotume pragaro galybei suklaidinami ir netaptume eretikais, kad nevirstume dvasios nudžiūvėliais šiaudiniais katalikais, kurie sakosi esą Bažnyčioje, bet nesielgia kaip katalikams reikia. Tokius šiaudinius katalikus pragaro galybė pati palaiko tarp katalikų, kad veikliuosius užkrėstų savo nuodais. Tie šiaudiniai katalikai, visvien ar jie lietuviai, ar katalaunai ar kitoki, labai patogūs pragaro įrankiai.

Visko išbandęs, pragaras šiandien ruošia visą pasaulį suvaryti į komunizmo tinklą. Toms pragaro pastangoms pasisekė apimti virš šimto milijonų krikščionių, atsimetusių nuo Bažnyčios vienybės, nepripažįstančių popiežiaus vadinamų pravoslavų. Rusijos komunizmui užplūdus Lietuvą, greičiausiai, lengviausiai, ir pilniausiai pasidavė tie katalikai krikštytieji lietuviai, kurie iš seno nepaisė 10 Dievo įsakymų, nė netikėjo Bažnyčios skelbiamoms tiesoms. Juos apginklavęs, komunizmas teikia jiems galybės ir pinigo nesigaili, kad jie varu priverstų tautiečius eiti tais pačiais netiesos, nedoros ir nelaisvės keliais. Kaip Lietuvoje, taip Lenkijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Vengrijoje katalikai verčiami vergauti atsimetusiems iš Bažnyčios, bet pasišovusiems pragarui tarnauti tautiečiams, noriai ir begėdiškai vedantiems tėvynę į svetimos subedievėjusios valstybės vergiją. Tą matant, kas reikia daryti?

Pirmiausiai reikia suprasti ,kad visus subedievėjusius ir žemiau galvijų dorovės nusmukusius savo pavaldinius rusus, kinus, korėjiečius, lenkus, latvius, čekus, vengrus ir lietuvius komunizmas įkinkys į savo kariuomenę, galutinai padarys vergais ir žiauriausiomis baimės priemonėmis privers eiti naikinti krikščionybę tebegerbiančių žemių žmones, turtus ir kultūrą.

Netaip žiauri padėtis buvo Lietuvoje, kol carai viešpatavo joje, kuomet Muravjovas pasiaubą skleidė iš Vilniaus, kuomet buvo griaujama(tarp Telšių ir Alsėdžių) Rokytų bažnyčia, kuomet vyko Kražių skerdynės, bet pavojai buvo dideli. Tada vyskupas Valančius, tikras dvasios milžinas, ir jo įpediniai vyskupai Pauliulionis su Cirtautu, blaivybe stiprindami lietuvių sielas, visas pastangas dėjo, kad mūsų tauta laikytųsi vienybės su Apaštatų Sostu, su Šventuoju Tėvu popiežium, nes vienybė reiškia galybę. Kaip žmogaus kūne rankų ir kojų, akių bei širdies vienybė susidaro per galvą, taip ir krikščionių vienybė, sudarančioji galybę, vyksta lengvai ir patogiai Bažnyčios Galvai tarpininkaujant. Kas yra išvien su galva, tas palaiko savo vienybę su visais savo kūno nariais.

Kas yra tas žmogus, su kuriuo taip labai turime laikytis susiglaudę? Kas mūsų dienomis eina šv. Petro apaštalo pareigas? Kas dabar yra ta Bažnyčios galva, iš kurios gyvybė plinta į visų katalikų sielas? Kas ta gyvoji uola, ant kurios šiandien stovi Kristaus pastatytoji Bažnyčia? Tas asmuo, prieš tapdamas piepiežim, vadindavosi Eugenijus Pacelli, gimęs ir krikštytas Romoje 2 kovo 1876 m. Popiežium jis tapo išrinktas 1939 metų kovo 2 d.

Jis yra aukšto ūgio, malonaus veido nepaprasto darbštumo suliesėjęs, laibas senelis. Jis gražiai kalba aukštu labai maloniu balsu. Šalia savo gimtosios italų kalbos jis gerai moka angliškai, ispaniškai, lotyniškai, portugališkai, prancūziškai, vokiškai. Yra sakęs prakalbų ir vengriškai. Nepaprasta jo iškalba. Sunku suminėti visą įvairią ir gausią daugybę dalykų, apie kuriuos jis yra pareiškęs svarbių, naudingų ir naujų minčių: apie bemažko visas gamtos mokslų šakas, mediciną, techniką, teisę, meną, sportą, visuomenę. Retos tos dienos, kada jis nepasako kokio nors įsidėmėtino pamokymo. Jo prakalbas surenka privatūs leidėjai, atspausdina ir išleidžia kas metai po vieną ar daugiau storų tomų. Yra buvę dienų, kad Pijus XII pasakė tris dideles ir svarbias prakalbas įvairiomis temomis ir ne ta pačia kalba.

Jau suėjo 51 metai, kai jis tarnauja Bažnyčiai kunigo pareigose, 28 nuo įsišvetinimo į vyskupus. Greit baigiasi 12 metų, kai jis vadovauja 400 milijonų katalikų, darydamas įtakos ir į nekatalikus. Dėkinga Romos miesto valdyba šv. Lauryno (prie Verano) priebažnytyje pastatė Pijui XII paminklą, už tai, kad karo metu apgynė Italijos sostinę nuo sugriovimo. Jo vardu pavadinta ir aikštė tarp Šv. Petro aikštės ir gatvės della Conciliazione.

Kuomet savo naudos supratimas verčia mus vienytis su didžia katalikų bendruomene, kuomet tas vienybės sąjūdis yra aukštesnis ir už tėvynės meilę, kuomet vienybė kviečia telktis apie asmenį nepaprastai tobulą kūnu, protu, mokslu, dorybe, tai nebėra kuo pasiteisinti, beliekant nesusivienijus. Lietuviui pati tėvynės meilė primygtinai siūlo ir reikalauja laikytis vienybės su katalikų tautomis, tarpininkaujant Bažnyčios Galvai ir uolai, sudarančiai krikščionių stiprybę ir jų laisvės apsaugą. Belieka mums melstis, kad Dievas duotų Šv. Tėvui Pijui XII gerą sveikatą daugeliui metų!

SPIRITISTŲ SKANDALAS BUENOS AIRESE

Kaip žinoma, spiritistai teigia, kad jie gali iššaukti mirusųjų vėles ir iš jų sužinoti slaptingų dalykų apie Dievą ir pomirtinį gyvenimą. Rimti mokslininkai ir net buvę garsūs medinimai (espiritistinio vėlių iššaukimo tarpininkai) neigia, kad spiritistiniai reiškiniai ką nors bendro turėtų su tikromis mirusiųjų vėlėmis.

Spalio 15 d. Buenos Airese spiritistai surengė viešą mitingą Luna Parke, kurio pagrindinė tema buvo "Jėzus nėra Dievas". Tikinčiųjų jausmus įžeidžiantys mieste išlipyti plakatai ir arogantiškos kalbos iššaukė tikinčiųjų reakciją, kuri pasireiškė viešomis demonstracijomis ir visose parapijose suorganizuotomis viešo atskeisimo pamaldomis.

VYSK. K. PALTAROKAS DAR GYVAS

Gauta žinių, kad rugpiūčio mėnesį vienintelis Lietuvoje likęs vyskupas Kazimieras Paltarokas dar buvo gyvas.

PRALENKĖ MURAVJOVĄ

Pagal komunistų išleistas taisykles Lietuvoje norintieji aplankyti bažnyčią turi nusipirkti bilietą. Bilieto kaina kiek aukštesnė už bilietus į kino teatrą. Sumokėti už bilietus pinigai įteikiami komunistams priešreliginei propagandai varyti. Pagal tas pačias taisykles pamaldos bažnyčiose gali būti tik labai anksti ir viena bažnyčia negali būti arčiau kitos kaip 7 km. Neleidžiama rinkti aukas bažnyčių pataisymui ir griežtai draudžiama giedoti kai kurios religinės giesmės, jų tarpe Maironio "Marija, Marija". Bendrosioms giesmėms giedoti reikalingas ypatingas sovietų valdžios leidimas. Tai taip atrodo Stalino konstitucijos garantuotoji "sąžinės laisvė"...

DIDELĖ NAUJIENA LIETUVIŠKOS KNYGOS MYLĖTOJAMS

Šiais metais laisvame lietuviškame pasaulyje pasirodė du stambūs lietuviški veikalai. Tai Šapokos "Lietuvos Istorija" ir kalbininkų sudėtinis veikalas "LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS".

"Lietuvos Istorijos" išleista tik tiek, kiek prenumeratos keliu ją buvo užsisakiusių. Todėl maža vilties, kad gautume ją laisvam platinimui. Tuo tarpu "LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS" išleistas didesniame kiekyje ir šiomis dienomis mes jį jau gausime. Tai didelio formato, 700 psl., ant geriausio popieriaus ir gražiam įrišime veikalas. Šio veikalo išleidimas yra mūsų didelis kultūrinis laimėjimas. Juo mes galime didžiuotis.

"LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS" kainuoja 4,5 dolerio. Argentinoje jis bus pardavinėjams po 70 PEZŲ. Tai yra visai nebrangu atsimenant, kad daugelis naujų Argentinoje išleistų knygų to paties dydžio kartais kainuoja jau virš šimto pezų. Visi lietuvių kalbos mylėtojai ir brangintojai kviečiami nedelsiant prisiųsti nurodytą pinigų sumą "LAIKO" Administratoriui (Francisco Garšva), nes gauname ribotą šio brangaus veikalo kiekį ir todėl bus žiūrima ne tik užsisakymo, bet ir užsimokėjimo eilės. Užsisakiusieji gaus dar nemokamą priedą: šįmet išleistą Vokietijoje St. Ylos simpatingą knygelę išeiviams: "Lietuva brangi".

Iki šiolei sekantieji asmenys yra užsisakę per "LAIKĄ" "Lietuvių Kalbos Vadovą":

Kun. A. Kardauskas, Čilėje, 7 egz., V. Sadžius, Mendoza, 2 egz., L. Sruoga 1 egz., kun. A. Grauslys 1 egz., J. Kėkštas 1 egz., Vyt. Namikas 1 egz., E. Paliulionienė 1 egz., p. Nakutis 1 egz., Jaunius 1 egz., p. Kairelienė 1 egz., Pr. Ožinskas 1 egz., A. Vilutis 1 egz.

"LAIKAS" yra "Ventos" leidyklos atstovas Argentinoje. Kartu su "Lietuvių Kalbos Vadovu" ateina didesnis kiekis sekančių naujų lietuviškų "Ventos" leidyklos knygų: A. Maceinos "Didysis inkvizitorius". ($ 25), K. Grigaitytės "Paslaptis" ($ 15), "Mes ieškom pavasario ($15), "Pakeleiviai" ($ 15), "Paskutinį kartą tave klausiu" ($ 7), "Vabalų vestuvės" ($ 7) ir "Lietuva brangi" ($ 4).

Taip pat galima gauti naujausią Casimiro Verax knygą "Diez Años de Martirio" ($ 4) ir kitas ankstesnes to paties autoriaus knygas.

ROSARIO LIETUVIAI

Kuriasi Naujas Lietuvių Centras

1950 m. rugsėjo 27 d. bus istorinė diena: tą dieną buvo pasirašyti žemės pirkimo raštai Rosario lietuvių parapijai. Žemės nupirkta už $ 100,000. Tai 8 dideli lotai, kurie sudaro net 3400 kvadratinių metrų: tilps bažnyčia, parapijos namas, salė ir dar bus sodui vietos. Žemė yra gražiame Tiro Suizo rajone, tarp gatvių Lucero, Tupungato, Paraguay ir Pres. Roca. Aukštumas San Martin 5300. Eina pro šalį omnibusai "C", nr. 50, 51, Especial ir iš Villa Diego. Todėl lengvai ir patogiai prieinama vieta lietuviams iš Saladillo, Villa Diego, Tiro Suizo, ir apylinkės. Dalis pinigų jau įmokėta, dalis lieka atmokėti, kai bus surašomi paskutinieji dokumentai. Uždavinys Rosario Lietuviams sukelti reikiamą sumą!

Pirmos Aukos Žemei Pirkti...

Po $ 100: A. ir K. Kalainiai, A. ir J. Ryseliai, J. ir S. Saracinskai, M. ir K. Kalainiai, J. Lukošius, T. ir A. Plepys, O. Aidukas, J. Balsys, S. Strazdas, O. ir J. Liutkevičiai ir J. Palaikis.

Po $ 50: K. Liutkevičius, S. ir B. Andrijauskai, E. ir P. Makauskai, V. Makauskas, A. ir J. Luckiai, A. Latvėnas, D. Zakevičiūtė, K. Zaukas; P. Vilutis ir J. Ašmonas.

Po $ 20: J. Gruzas, S. Morkūnas.

Po $ 10: K. Kuprys, T. ir S. Užkuriai.

Po $ 5: J. Meškinis.

Dėkingi Tėvai Marijonai.

MILŽINIŠKAS PARENGIMAS

Tikslu sukelti reikalingas pinigų sumas, šiomis dienomis yra lankomi visi lietuviai. Be to, lapkričio 11 d., šeštadienį, lygiai 9 val. vakaro yra rengiamas didelis parengimas, kurio pelnas yra skiriamas žemės skoloms apmokėti. Parengimo vieta yra "Salon Ingles", Tucuman 1257 (tarp Mitre ir Entre Rios). Rosariečiai suvaidins linksmą komediją "KAS BAILYS" ir dar bus prašmatnių dalykų. Paskutinis parengimas salėje ir sezono uždarymas! Būkime visi!

★

Ar atsimeni, kaip savo bėriu važinėdavai tėviškėje? Prisiminsi, atvykęs pažiūrėti lietuviškų filmų 1950.XI.5 Lietuvių Salėje Avellanedoje ir 1950.XI.11 Rosario miestė...

★

JURGIS GILVYDIS

Rodo lietuviškus filmus: 1950.X.26 Buenos Aires centre rinktinei argentiniečių publikai (įvadas ir paaiškinimai pianisto Andriaus Kuprevičiaus); 1950. XI. 5 Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda; 1950.XI.11 Rosario lietuviams.

KOLONIJOS NAUJIENOS

T. ir S. Užkuriai džiaugiasi savo nauja dukrele Mirta. Jiems jau penktas vaikas šeimoje. A. Petruškevičius ir D. de Fernandez Perpetuo Socorro bažnyčioje priėmė moterystės sakramentą. Gruzai stato naujus namus Saladillo. Pundžiai pirko gražius namus tame pačiame rajone. Zaukai irgi ten pat stato "chalet". M. ir A. Vajagai pirko šalia savo namo dar kitą lotą.

Kalainiai pirko didelę "quintą" (sklypą) Tiro Suizo rajone. Vyšniauskai pirko didelius namus pačiame miesto centre. Žodžiu, lietuviai Rosario mieste stumiasi pirmyn.

Senas Dėdė.

BERISSO

DAINŲ KONCERTAS BERISSE

"Mindaugo" dr-jos mišrus choras, vadovaujamas p. Alfonso Petraičio, š. m. spalių mėn. 28 d. 8 val. vakare draugijos patalpose, calle Napoles 4260, rengia pirmąjį savo Dainų Koncertą. Po programos bus šeimyniški šokiai iki 4 val. ryto. Įėjimas visiems laisva auka už specialiai pieštas programas. Visus maloniai kviečiame atsilankyti, nes po ilgos pertraukos Berisso lietuviai vėl galės išgirsti gražiąsias lietuviškas dainas.

DĖL BERISSO LIETUVIŲ DRAUGIJŲ VIENYBĖS

Pasigirdo balsų už Berisso lietuvių savišalpos draugijų "Mindaugas" ir "Nemunas" (buv. "Vargdienis") susijungimą. Tuo klausimu žinomas Berisso veikėjas V. Stundžia atsiuntė redakcijai laišką, kuriame pasisako už tokią tų dviejų lietuviškų draugijų vienybę, kurioje būtų užtikrintas lietuvybės išlaikymas ir lietuviškas jaunosios kartos auklėjimas. Kadangi tas nuoširdaus lietuvio patrioto pasisakymas jau yra paskelbtas spaudoje, todėl čia jo ištisai nekartodami visiškai pritariame jo mintims ir manome, kad prie tų draugijų vienybės gal geriausiai būtų eiti per Argentinos Lietuvių Bendruomenę, kuri neseniai įsikūrė Buenos Airese ir kurios skyrius netrukus rengiamasi organizuoti ir Berisse. Lietuvių Bendruomenės tikslas kaip tik yra lietuvybės išlaikymas, o lietuvybė visiems lietuviams yra bendras dalykas. (lk).

LIETUVOJE

● **Kun. Vincas Kudirka** mirė š. m. rugsėjo 10 d. Lietuvoje, Nemirų km. Griškabūdžio parapijoje. Velionis buvo a. a. kun. Felikso Kudirkos, buv. Amerikos provinciolo, brolis. Mirė turėdamas apie 66 metus amžiaus.

VENEZUELA

Česlovas Tuminas ir Vladislava Užtupytė — Tuminienė skiria "Laiko" leidimui 50 Argentinos pezų. Tuminų šeima, nors dar visiški naujakuriai Venecueloje — vos tik prieš du metus čia atvykę, yra viena iš tų lietuviškų Venecuelos šeimų, kurioje lietuviškos knygos ir laikraščiai mielai skaitomi ir prenumeruojami. Be "Laiko", jis dar skaito visą eilę kitų lietuviškų laikraščių.

Abu Tuminai yra uolūs Veneculos Lietuvių Sąjungos nariai. Nė vienas subuvimas neapseina, kur jie nedalyvautų. Jų dukrelė Danutė taip pat auklėjama lietuviškoje — katalikiškoje dvasioje. Džiugu klausytis, kai jų mažytė dukrelė, kuri yra gimusi tremtyje ir visai nemačiusi Lietuvos, tiek daug apie Lietuvą žino ir sakosi, jog važiuosianti ten, kai tik pikti žmonės iš Lietuvos pasitrauksią.

Šiuo metu Tuminas verčiasi, kaip siuvėjas, dirbdamas vienai geriausių Maracay siuvyklai užsakymus. Tikisi, neužilgo įsikurti savistoviai.

Be to, Tuminas yra taip pat ir Maracay Vargo Lietuviškos Mokyklos tėvų komiteto pirmininkas.

Tuminas turi vieną brolį — Aleksandrą Tuminą, kuris jau nuo 1928 mt. gyvena Buenos Aires mieste, kur yra įsigijęs tris nuosavus namus.

DĖMESIO STATYBININKAMS IR NAMŲ SAVININKAMS!
Jeigu reikia sąžiningų ir gerai įvairius namų dažymo darbus atliekančių specialistų, kreipkis į
LIETUVIŠKĄ NAMŲ DAŽYMO BENDROVĘ
Tuo tarpu su pasiūlymais prašome kreiptis į
"LAIKO" Redakciją, T. E. 20-9027

Šulnis ir Geigas
DIDELIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

PARDUODAMAS NAMAS — CHALET
su 2 aptvertais ir medžiais apsodintais lotais, 10 metrų ilgio galponu ir vėjiniu malūnu vandeniui traukti. Tik 2 kvadros nuo kolektyvo nr. 235, Monte Grande miestelyje.
Kreiptis:
Juozas Juška: R. Gutierrez 1948, Avellaneda, T. E. 22 - 5137

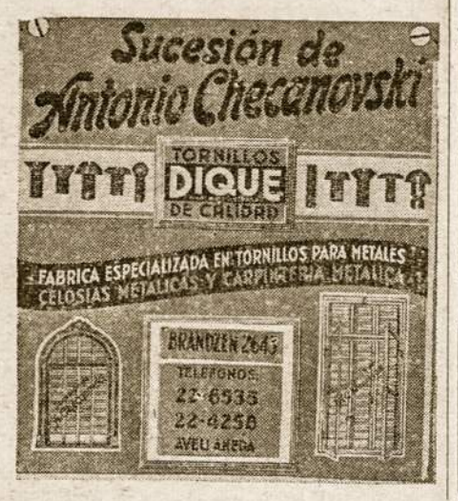

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS
"LANCERO"
Marca Registrada — Industria Argentina
Gaminami įvairaus dydžio metaliniai archyvai
kartotekos raštinėms ir draugijoms
spintos
Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiuosius varžtus
veržeklius industrijai
KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAS
Pozos 254, Avellaneda
T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

Didelis Lietuvių Bičiulis
Dr. CHARLES M. SMART
DANTISTAS
Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap
T. E. 31 - 7060

COLIN M. CAMPBELL, Jr.
IMPORTACION - EXPORTACION
San Martin 579 (Tucuman)
Buenos Aires
T. E. 31 - 3081

ROSARIO LIETUVIAI RUOŠIA
Milžinišką Parengimą
kuris įvyks
LAPKRIČIO 11. D., ŠEŠTADIENĮ
"SALON INGLES"
TUCUMAN 1257 — ROSARIO
●
Pelnas skiriamas nupirktos žemės skoloms apmokėti.
●
Pradžia lygiai 21 val.
Programa:
1.— Rosario Vaidintojai stato 2 veiksmų komediją "KAS BAILYS"
2.— Jurgis Gilvydis su Kinu "Vytis" rodys gražias lietuviškas filmas. (Specialiai atvyksta iš Bs. Aires)
3.— Jaunimo dr-ja iš Bs. Aires stato 2 juokingas komedijas: ispanų kalboje "LA PORTEÑA" ir lietuvių kalboje "KAIP AŠ VYKAU Į RYGĄ".
Vaidina geriausi "VYČIŲ" artistai.
4.— ŠOKIAI.
●
ĮŽANGA: Moterims $ 2.00, Vyrams $ 4.00, Vaikams veltui.

LIETUVIŠKAS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams
Bronius Eidukonis
Savininkas
Salta 265, Sarandi. T. E. 22-5461

ELEKTROTECHNIKAS
Įveda elektrą į namus, įtaiso florescentinę šviesą, taiso įvairius elektrinius aparatus
JONAS KRUTAS
Catamarca 3335 Avellaneda

ALFONSO BARTAŠIŪNO
METALO LIEJYKLA "ZAPICAN"
Bronce - Aleación - Aluminio - Trabajos estampados - Soldadura autogena
Zapican 2789 - Tel. 2-94-47, Montevideo

"LITUANIA"
BATŲ DIRBTUVĖ ir PARDUOTUVĖ
Taisomi ir gaminami įvairūs batai pagal užsakymą.
BRONIUS LESKAUSKAS
Defensa 1174 — Buenos Aires
T. E. 34 - 9091

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
Stiprios ir gražios įvairaus stiliaus kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams.
Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis
Pedernera 3253 — Buenos Aires
T. E. 91 - 4570

ALEKSANDRO MINIAUSKO
SIUVYKLA "ALEJANDRO"
Lietuviams nuolaidos
Julio Herrera y Obes 1519,
Tel. 9-49-59 Montevideo

Foto "PABLO"
★
FOTOS
EN ESTUDIO
Y A DOMICILIO
★
COPIAS
REPRODUCCIONES
AMPLIACIONES
★
VENTA DE ROLLOS
★
PASAJE CHICAGO 982
Media cuadra de la Parroquia

MAŠINŲ FABRIKAS
ŠALTAM METALO APDIRBIMUI
Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių Fabrikas
Marca Registrada
Vladas Urbietis
MORON 3596
(Altura Pavón 3500)
T. E. 241-0116 LANUS

ADVOKATŲ KANCELIARIJA
Bohdan Kawecki — Advokatas iš Vilniaus
José Murmis — Procurador Nacional, Traductor Publico
Sutvarko: prekybinius, administratyvinius, civilinius, baudžiamuosius, moterystės, darbo teisės (jubilación) reikalus ir kt.
Išrūpina pasus "no argentino" per 3 savaites.
Priima: nuo 17 val. iki 19 val. kasdien, išskyrus šeštad., sekmad. ir šventes
Av. CORRIENTES 2880, piso 2, Buenos Aires. T. E. 47 (Cuyo) 4681
(Pusė kvadros nuo Av. Pueyrredón)

TEISĖS BIURAS
Dr. Roman Ciechanow — Dr. Roberto Rois
MAIPU 231 — BUENOS AIRES — T. E. 34 - 1020 ir 0601
Priima nuo 15 iki 18,30 val. Šeštadieniais nuo 15 iki 16 val.
Išrūpina pasus "no-argentino" ir pilietybės dokumentus, sutvarko šeimos, darbo (jubilación), nekilnojamo turto, pirkimo, pardavimo ir įvairių sutarčių teisinius reikalus, veda civilines ir baudžiamąsias bylas, išverčia ir patvirtina dokumentus.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

MOKYKLOS VAKARĖLIS

Šekmadienį spalio 1 d., įvyko gražus U. L. Kultūros Drjos mokyklos vakarėlis. Parengime dalyvavo Lietuvos Ministras Dr. , K. Graužinis su šeima "Aliansos" Pirmininkas Don Martinez Berseche ir pilnos patalpos lietuviškų svečių. Paskaitą apie mokyklos reikalingumą ir jos rūpesčius pasakė M. Krasinskas. Apie einamuosius reikalus painformavo Draugijos pirmininkas Antanas Brazys, ragindamas visus lietuvius susirūpinti ir prisidėti prie nuosavo Lietuvių namo pirkimo. Vyt. Dorelis tarė žodį pirmajam Uruguajaus patriotui Gral. Don Jose G. Artigas pagerbti. Šia proga publika sustojo vienai minutei tylos.

Programą išpildė mokyklos mokiniai pačių mokinių paruoštais kūrinėliais: 1. "Kaip gražu miške" (šokiai, dainos, eilėraščiai), kurį paruošė mokinė Niolė Stanevičiūtė. 2. "Drąsuolis, Melagiai ir Stipruolis" (paruošė mokiniai Albertas Markevičius ir Linas Dorelis, kurie taip pat sugalvojo anksčiau statytus "Dantų Gydytoją" ir patriotinio turinio vaizdelį "Pas senelį Lapiną"). Labai malonu yra pastebėti šių lietuviukų gabumus ir susidomėjimą lietuvišku menu. Čia taip pat tenka pabrėžti ir pareikšti gilią padėką mokytojai p. Stanevičienei, kuri taip sumaniai viską organizuoja. — Mokinys Albertas Krasinskas pagriežė ant klarneto. Pagaliau mokyklos mergaitės pašoko baletą "Pavasaris". — Toliau sekė šokiai, kuriems griežė N. Budreikos orkestras.

Kor.

URUGVAJAUS LIETUVIAI PAGERBĖ SAVO ANTROS TĖVYNĖS IŠLAISVINTOJĄ GEN. DON JOSE G. ARTIGAS

Kaip jau žinoma, rugsėjo mėnuo buvo paskelbtas Artigas pagerbimo mėnesiu, nes rugsėjo 23 d. suėjo lygiai šimtas metų nuo jo mirties.

Vietinė valdžia ir liaudis suruošė ta proga dideles iškilmes. Urugvajaus Liet. Kultūros Draugija savo narių ir bendraminčių vardu prisidėjo prie šių pagerbimų įvairiais aktais. Tarp kitko a) pasiuntė valstybės prezidentui Don Luis Belle Berres solidarumo pasveikinimą, b) Iškabino savo patalpų duryse menišką iškabą, kurioje sakoma: "Artigas savo pavyzdžiu moko žmones mylėti ir ginti savo tautos LAISVĘ, nekenkiant svetimom valstybėm". c) "U. L. K. D." Mokyklos parengimo proga viešai pagerbė šį didvyrį, atsistodami vienai minutei tylos.

Vyt. D.

PAREIŠKIMAS

Didžiai Gerb. "LAIKO" Redaktoriui, Avellanedoje, Bs. Aires.

Šiuomi labai prašau Tamstą neatsisakyti patalpinti savo vedamajame laikraštyje mudviejų pareiškimą sekančio turinio:

Prieš trejetą metų aš ir mano žmona buvome tam tikrų "draugų" suklaidinti ir pasirašėme po lietuvių komunistų peticija Urugvajaus Respublikos Prezidentui. Dabar sužinoję tos peticijos tikslus, kaip lietuviai patriotai, mes ją griežtai smerkiame ir atšaukiame savo parašus, kurie klastingu būdu buvo iš mūsų išvilioti.

Su aukšta pagarba

Silvestras Rasimavičius ir žmona.
(pas.)
Montevideo, 1950.X.9.

Simonas Buzas
"LAIKO" skaitytojas ir rėmėjas

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

Liet. Pamaldos Montevideo Mieste
vyksta antrąjį mėnesio sekmadienį 10 val. Švč. Jėzaus ir Marijos Širdžių parapijos bažnyčioje, Posolo 4025, pustrečios kvadros nuo avda. Gral. Flores.

Lietuviška Stiklo Įmonė
Gaminami ir parduodami gražiausio stiliaus stiklai restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms ir šeimoms pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomojami asadoms, piknikams ir dideliems pokyliams.
Savininkai
P. VIDŪNAS, A. MASIULIS, VL. PALAČIONIS
Centras:
Zavaleta 551, Capital. T. E. 61-8765
Skyrius:
Dr. Juan Madera 1694 — Capital
T. E. 61-8690

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

MODERNIŲ VITRINŲ IR KRAUTUVIŲ ĮRENGIMŲ FABRIKAS
Įvairaus dydžio lentynos ir baldai vaistinėms, baltinių krautuvėms, barams ir t. t.
Kazimieras Kaminskas
Trelles 1543-47
Altura Gaona 2400
T. E. 59-1918 Buenos Aires

LIETUVIŠKA VALGYKLA RESTORANAS
Kazimieras Duda
Savininkas
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus ir greitas patarnavimas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

Vyriškų ir moteriškų rūbų
SIUVYKLA
Vacys ir Viktorija Andriuškevičiai
Posadas 1481,
Capital T. E. 42-8615

TALLER MECANICO EN GENERAL
Taisomi visų rūšių automobiliai ir sunkvežimiai, sutvarkomi karboratoriai ir t. t.
Darbas atliekamas sąžiningai ir garantuotai
J. Sudnius ir D. Reale
Entre Rios 1866, Capital
T. E. 23 - 0903

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS
Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automatinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555
AVELLANEDA T. E. 22-9264
T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jei siuvėjas reikalingas,
Būk taupus, ekonomingas:
Drąsiai ženki pas NENIŠKĮ,
Negaišuodamas nė biškį.

Siuva jis ir miesto frantams
Ir įtinka elegantams.
Nors pigiai paims siuvėjas,
Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENIŠKIS
DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ
Veržeklių gamyba. Gaminamos štandartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22 - 2034 AVELLANEDA

ALMACEN
ANTONIO BUNDINIS
CANNING 1706, CAPITAL
T. E. 72-4020
Lietuviams, perkantiems daugiau kaip už 50 pezų, daroma 10 % nuolaida.

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

PRITYRUSI MODISTĖ
Onutė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA
"EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui
Jonas Motekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Bartašiūno
Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

JUOKIS

Shaw sąmojis

Pirmą kartą vaidinant Bernardo Shaw "Didvyrius" ("Arms and the Man"), veikalas turėjo didelį pasisekimą. Užuolaidai nusileidus, publikos entuziazmas buvo neapsakomas. Žiūrovai šaukė autoriaus. B. Shaw pagaliau buvo įvestas padėkos žodžio tarti. Žiūrovai vis tebevaliavo. Tiktai galerijoje sėdėjo kitokios nuomonės žmogus, kuris reiškė visa gerkle savo nepritarimą. Misteris B. Shaw pažiūrėjo į šią "garbingą vieno mažumą" ir tarė visai rimtai:

—Taip, sir, ir aš visai sutinku su tamstos nuomone, bet ką mudu dviese galime padaryti prieš pilną teatrą?

—Tėveli, šiandien mokytojas apie mus teiravosi.

Labai malonu, labai malonu, kad mokytojas atkreipė dėmesį į mūsų šeimą. O ko gi jis tave klausinėjo?

Jis klausė, ar jūs tik mane vieną vaiką teturite. Aš jam ir pasakiau, kad tik vieną.

—O ką gi mokytojas pasakė?

—Jis tik pridūrė: "Dėkui Dievui, kad tik tave vieną teturi..."

Kartą anglas, škotas ir airis buvo nuteisti mirti, bet pagal seną įstatymą galėjo pasirinkti medį, ant kurio turėjo būti pakarti. Anglas pasirinko stipriausią medį ąžuolą, škotas — savo tėviškės liepą, o airis tylėjo.

Teisėjas klausia: O tu ką pasirenki?

—Su jūsų leidimu norėčiau būti pakartas ant agrastų krūmo, pone, — atsakė airis.

Teisėjas nusišypsojęs sako: Aš abejoju. Jis bus per mažas tau pakarti.

—Nieko. Aš galėsiu palaukti, kol jis užaugs.

GERAS DAILININKAS

Vienas anglas labai mėgo grybus. Atvažiavęs į Šveicariją ir apsistojęs viešbuty, norėjo vakarienei užsisakyti grybų, bet nežinojo, kaip grybai vadinosi šveicariškai. Tada jis paėmė popieros ir nupiešęs padavė tarnui.

Po kelių minučių svečio nustebimui pats šeimininkas pristatė jam... lietsargį.

R. B.

KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodemas Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILIJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KĖDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
José Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18, Šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekimas col. 10 (iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

Modas Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

BALDŲ FABRIKAS
Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

Pirmaeilis Moterų Grožio Salonas
KIRPYKLA "LA RUBIA"
Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

CASA MUSKETAS
Oficialus atstovas radio aparatų
Victor y Marconi
★
Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalines ir elektrines virtuves (cocinas), kambariams šildyti krosnis (estufas), šaldytuvus (heladeras), ventiliatorius ir kitus namų reikmenis.

Jeigu nori pirkti arba parduoti
LOTĄ
bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS KĖDŽIŲ FABRIKAS
"LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, praskynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

003423

MR.A.J. RUZANCOVAS,
LITHUANIAN BIBLIOGRAPHIC SER.
203 MADISON STREET,
WESTVILLE, ILLINOIS
EE.UU.

Buenos Aires Avellaneda

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Spalių 7 d. pakrikštytas Viktoras Vaicikauskaitės ir Jono Vaičių sūnus. Krikšto tėvai buvo Adelė Ivoškaitė ir Leonas Avulis.

Spalių 21 d. pakrikštyta Virginija Patapavičiūtė, Ritos Jankovski ir Alfonso Patapavičių duktė. Krikšto tėvais buvo Veronika Schuster ir Antanas Kiaudys.

Spalių 22 d. pakrikštytas Hektoras Marijus Katinas, Marijonos Žukauskaitės ir Antano Katinų sūnus. Krikšto tėvais buvo Ona Matulionytė ir Vaclovas Januškevičiai.

Raimundas Meilus (Raymond Milos), atvykęs su savo mamyte iš JAV aplankyti savo tetą Cordoboje šiomis dienomis buvo "LAIKO" red. svečias. Čia jį matome su ansambliečiu R. Mackevičium (Meilus — 2-as iš kairės).

● Lietuviai pramonininkai: Vladas Urbietis, inž. J. Čekanauskas ir inž. J. Ramanauskas savo fabrikų gaminius yra išstatę Buenos Aires provincijos Finansų ir Pramonės Ministerijos surengtoje pramonės parodoje Avellanedoje (įėjimas iš B. Mitre prie Barracas tilto). Paroda veiks iki šių metų pabaigos, atdara (išskiriant pirmadienius) *nuo 17 iki 21 val.*

● Spalių 21 d. Lietuvių bažnyčioje priėmė moterystės sakramentą Antonina Zamkauskaitė ir Vincas Norkus. Liudininkais buvo Angela ir Kazimieras Burbai. Vestuvių vaišės tą patį vakarą buvo Susivienijimo patalpose Lanus. Linkėtina naujai lietuviškai šeimai laimingo gyvenimo.

● Rugsėjo pabaigoje Chicagoje širdies liga stagiai mirė prof. Dr. J. Elvikis, žinomas širdies ligų spacialistas.

● Chicagoje darbovietėje buvo sunkiai sužeistas Kauno Valstybinio Teatro baleitmeisteris Velbasis. Neteko kairės rankos dviejų pirštų ir kiti taip pat smarkiai sužaloti.

● "Laiko" skaitytojas ir rėmėjas p. **Pr. Kisielius** savo vardinių proga spalių 4 d. surengė vaišes jį sveikinusiems savo giminėms ir artimiesiems. Vakarienėje dalyvavo p. Kaz. Deveikis su šeima, p. p. E. ir A. Petrauskai, kun. P. Garšva, p. P. Sakalauskas, p. K. Žukauskas ir k.

● Spalių 4 d., p. p. **E. ir A. Matukai** savo namuose surengė šeimyniškas vaišes savo šeimos artimiesiems Praninių ir p. K. Čibiro bei kun. A. Grauslio išleistuvių proga. Be p. Pr. Ramanausko, "Laiko redaktoriaus ir administratoriaus bei išleidžiamųjų kun. A. Grauslio ir p. K. Čibiro, jaukiose vaišėse dar dalyvavo p. p. E. ir B. Paliulioniai, p. p. Lesniauskai, p. A. Brazaitis, p. A. Noreikaitė, p.p. Kerbeliai, P. A. Noreikienė ir k.

● Lietuvių Tautinis Ansamblis spalių 7 d. Lietuvių salėje surengė vaišes kun. P. Braziui ir kun. P. Garšvai jų vardinių proga pagerbti. Po Ansamblio vadovo A. Petravičiaus sveikinimo varduvininkams p. O. Deveikienė ir A. Petravičius įteikė adresus ir dovanas. Agr. A. Šantarui pasveikinus abu varduvinkai padėkojo ir palinkėjo L. Taut. Ansambliui toliau su ta pačia emergija ir lietuvišku užsipyrimu skleisti lietuvišką dainos meną Argentinos kolonijoje.

● Spalių 14 d. Lietuvių Parapijos bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė A. Noreikaitė ir K. Misiūnas. P. Noreikaitė yra prieš 3 metus atvažiavusi į Argentiną iš tremties, o p. Misiūnas yra jau senas Argentinos gyventojas ir lietuviškos kolonijos darbuotojas. Liudininkais buvo J. Misiūnienė ir St. Noreika, jaunosios brolis, gyvenąs Bahia Blanca. Iškilminga vestuvių puota įvyko Lietuvių salėje, kur dalyvavo per šimtas svečių.

PRANEŠIMAS KNYGOS MYLĖTOJAMS

Kun. Alfonsas Grauslys, išbuvęs ketverius metus Argentinoje, vieno vyskupo kviečiamas lapkričio pirmoje pusėje išvyksta į Jungtines Amerikos Valstybes.

Patyrėme, kad jis sutinka patarpininkauti lietuviškos knygos mylėtojams Argentinoje ir persiųsti jų norimas knygas į čia. Kuriems tai įdomu ir svarbu, tegul skubiai pasikalba su juo. Gyvena jis lietuvių Aušros Vartų parapijoje (Mendoza 2280, Avellaneda, T. E. 20-9027).

"BIRUTĖS" DR-JOS VAKARAS

Lietuvių salėje spalių mėn. 15 d. buvo gražus Moterų ir Mergaičių Dr-jos "Birutė surengtas vakaras. Buvo suvaidinta tikrai juokinga komedija "Moderniška kaimo moteris", žinomai režisorei p. B. Kerbelienei vadovaujant. Lietuviškai publikai labai gerai pažįstami vaidintojai A. Žekytė, A. Kazlauskaitė, G. Macaitienė, E. M., H. Bagdonas, St. Stanaitis, K. Balsis, A. Matukas, J. Maslaveckas, P. Sakalauskas, V. Račiūnas tikrai iki soties prijuokino žiūrovus. Veiklioji "Birutės" dr-ja pasižymi savo gerais parengimais ir publikos gausumu. Linkėtina ir toliau nepavargti savo veikloje bei lietuviškų reikalų supratimu.

Stv.

"Laiko" Garbės Leidėjai

Andrius Ališauskas ir Vladė Ališauskaitė. Marija ir Juozas Ališauskai, Jonas Aukštikalnis, Elzė ir Antanas Barzdžiai, Marija ir Juozas Bendorinai, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Kazimieras Čibiras, Vanda Čikstienė, Juozas Daugirdas, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfina Geigaitė ir Juozas Šulnis, Danutė ir Jurgis Gilvydžiai, Laimutė Šlapelytė, Graužinienė ir Dr. Kazimieras Graužinis, Lietuv. Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-ja, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Valerija ir Kazimieras Kaminskai, Ona Kasparienė, Adolfas Kaušinis, Paulina ir Bronius Leskauskai, Povilas Miliauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosario Lietuvių Bendruomenė, Uršulė ir Pijus Sakalauskai, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai, AUGUSTINAS VARŠKYS.

Naujausieji "LAIKO" Rėmėjai bus paskelbti sek. nr.

● "LAIKO" Garbės Leidėjas pram. K. Šulnis su Ponia spalio 26 d. savo namuose suruošė vaišes šiomis dienomis iš Italijos atvykusiam Br. Pijui Gudelevičiui M. I. C. ir savo svečiams iš Mendozos ir kt. Svečių tarpe buvo Argentinos Marijonų Viršininkas kun. J. J. Jakaitis, "LAIKO" redaktorius, kun. Dr. K. Černiauskas, pp. Geigai ir kt.

SOFIJOS ČEKANAUSKAITĖS IR SAMUEL DOMINGO ACCROCA VESTUVĖS

Liepos 14 d. pirmaujančios Argentinos lietuvių pramonininkės Ponios Emilijos Čekanauskienės vyresnioji dukra Sofija ištekėjo už Samuel Domingo Accroca. Moterystės sakramentą suteikė kun. K. Vengras M. I. C., asistuojant kun. J. J. Jakaičiui M. I. C. ir kun. K. Černiauskui M. I. C. Gėlėse ir šviesoje skendinčioj Švč. Sakramento bazilikoj religinių apeigų žiūrėjo didelė minia žmonių.

Griežė specialus orkestras. Svečių priėmimas įvyko puošniame 2 aukštų salone, esančiame Bs. Aires centre, Arenales g-vėje. Ištaigingoje puotoje dalyvavo daugiau kaip 600 kviestinių svečių. Medaus mėnesiui jaunieji išvyko pas gimines į Cordobos kalnus.

● Mečislovas Valantinas ir Teresė Jotautaitė — "Vyčių" Dr-jos nariai — spalio 7 d. priėmi moterystės sakramentą Liet. Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje. Bažnyčioje ir Švabu klubo salėje Avellanedoje suruoštoje vakarienėje dalyvavo daugiau kaip 200 svečių. Vestuvių iškilmėmis daugiausia pasirūpino jaunosios dėdė pramonininkas K. Šulnis.

● Sunkiai ir pavojingai buvo susirgusi Liet. Ansamblio narė Alė Masiulytė. Laimingai nugalėjusi ligos krizę, sveiksta tėvų namuose.

● Birutė Marija Buivydaitė lapkričio 10 d. išteka už jaunuolio Guillermo Ismael Dabag. Religinės apeigos įvyks Santa Rosa de Lima bažnyčios (Capital).

● Argentinos Lietuvių Tautinis Ansamblis šiomis dienomis įsigijo naują specialų akordeoną, kurį iš Italijos atvežė Pijus Gudelevičius M. I. C. Lietuviškoji visuomenė nekantriai laukia artimiausio Ansamblio pasirodymo.

● "LAIKO" garbės leidėjai Stefanija ir Bronius Eidukoniai spalio 7 d. savo naujuose namuose suruošė šaunų priėmimą — vaišes šeimininko vardinių proga. Svečių tarpe matėsi pp. Katalina ir inž. J. Čekanauskai, Čikštai, Aukštikalniai, Brazdžiai, Sudniai, Leskauskai, Petroniai, Žilvičiai, Povilauskai, Žemaičiai, Kureikiai ir kt.

● "LAIKO" garbės leidėjas pramonininkas Kazys Šulnis savo įmonės reikalais ir atostogų proga lankėsi Andų srityse: Mendoza, San Juan, San Rafael ir kt.

● Žinomas akordeonistas ir muzikos instrumentų parduotuvės savininkas Adolfas Mušketas Bs. Airese įgriežė į plokštelę lietuvišką polką ir valsą. Plokštelė gaunama Mušketo parduotuvėje (Sanabria 2790, Cap.) už $ 15.

PIJUS SRUOGINIS

"LAIKO" skaitytojas ir rėmėjas, vyriausias La Rioja provincijos Vyriausybės įstaigų mechanikas, turi nuosavą mechaninę dirbtuvę La Rioja mieste, to paties vardo provincijos sostinėje, esančioje į šiaurės vakarus nuo Buenos Aires, Andų kalnuose netoli Čilės sienos. Provincijos vyriausybės siunčiamas, P. Sruoginis visą spalio mėnesį praleido Buenos Aires, kur už stambias pinigų sumas nupirko įvairių moderniškų skaičiavimo, sąskaitybos, rašomųjų ir kitokių valdžios kanceliarijoms reikalingų mašinų. Dažnas "LAIKO" Redakcijos svečias, p. Sruoginis savo patarimais ir darbu daug prisidėjo prie "LAIKO"

Administracijos sumoderninimo. Kilęs nuo Griškabūdžio, P. Sruoginis paliko Lietuvoje brolį kunigą, apie kurį jau seniai neturi jokios žinios. Gyvendamas tarp svetimųjų, išliko sąmoningas ir susipratęs lietuvis patriotas.

LAIKAS

"EL TIEMPO" Semanario Lituano
MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

Correo Argentino Casa Central
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 318870

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siųsti Administratoriui: Francisco Garšva. — KAINA: Argentinoje metams $ 20, pusmečiui $ 10.—, atskiras nr. $ 1.—. Urugvajuje metams 4 Urugv. pezai. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKĄ" ORO PAŠTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950
SPALIO (OCTUBRE) 31 D., ANTRADIENIS Nr. 18 (34)

LIET. SPORTO KOMITETAS

Reiškia nuoširdžią padėką "Vyčių" valdybai ir liet. parapijos jaunimui, kurie pravedė tvarką Komiteto suruoštame parengime spalio 1 d. ir per klaidą buvo nepaminėti Sporto Komiteto padėkoje, tilpusioje "LAIKO" 17 nr.

Šia proga taip pat dėkojame liet. parapijos jaunimui, kurie suruošė arba kitokiu būdu prisidėjo prie Sp. Komiteto parengimo š. m. spalio 21 d. Pram. p. Vl. Urbiečiui už krepšinio lentą ir poniai Šulnienei už dovaną rifui nuoširdžiai dėkojame. Kas tik kuo gali — yra kviečiamas aukomis ir darbu prisidėti prie sporto aikštės įrengimo.

L. Sporto Komitetas

S. L. A. ASADO - PIETŪS

Š. m. spalių mėn. 29 d. S. L. A. dr-jos nuosavybėje ruošiamas didelis piknikas-asado. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto.

S. L. A. PIKNIKAI QUILMES

S. L. A. Dr-ja ruošia piknikus Recreo "LOS ROBLES", Quilmes, šiomis dienomis: lapkričio 19 d., gruodžio 17 d., sausio 14 d. ir vasario 4. d. Skyriai rūpinasi sunkvežimiais.

S. L. A. DR-JOS PATALPOSE ŠOKIAI KAS SEKMADIENĮ

Žengiant į vasaros sezoną, Susivienijimo nuosavybėje Aven. Gral. San Martin 5215, Lanus Oeste, vyksta šokiai kas sekmadienį iki 10 val. nakties.

S. L. A. Pirmininkas
St. Majauskas

PADĖKA

Prisidėjusiems prie mūsų Draugijos vakaro parengimo ir į jį atsilankiusiems ypatingai režisorei B. Kerbelienei, artistams p. Genei Macaitienei, p. Ant. Žekytei, p. Alb. Kazlauskaitei, p. M., pp. K. Balsiui, St. Stanaičiui, J. Maslaveckui, H. Bagdonui, A. Matukui, P. Sakalauskui, V. Račiūnui, padėjusiems prie tvarkos p. V. Žekiui, J. Žekiui, K. Misiūnui, J. Jakubkai ir kitiems nuoširdžią lietuvišką padėką reiškia

"Birutės" Dr-jos Valdyba

SUSIPRATUSIO PATRIOTIZMO PAVYZDYS

Jau daug metų Bs. As. gyvenąs liet. veikėjas ir poetas P. Dambravas, išleidęs savo poezijos rinkinių ir paruošęs naujų, neseniai davė gražų susipratusio patrioto pavyzdį. Niekeno neraginamas, jis išvertė į ispanų kalbą net 80 psl. įvairios dokumentinės medžiagos apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir kartu su naujausia Kazimiero Čibiro — Verax knyga "Diez Años de Martirio" pasiuntė Čilės atstovui prie Jungtinių Organizacijos Dr. Herman Santa Cruz.

PAIEŠKOJIMAS

Jurgio Baltakio, Adomo sūnaus, kilusio iš Šeiminiškėlių km., Anykščių valsč., 42 metų amžiaus, išvykusio iš Lietuvos 1930 m. ir gyvenusio Buenos Aires mieste prieš šį karą, ieško brolis Jonas Baltakis, gyv. Kanadoje, Montreal. Pranešti "LAIKO" Redakcijai (p. Paršeliui).

PADĖKA

Seselėms Kazimierietėms, E. Mačernienei ir pp. Gibavičiams už paaukotus tortus, ponioms M. Sturevičienei, P. Kuojienei, Gr. Krivickienei, E. Bubnelienei, A. Vengrienei, J. Savickienei, E. Stasevičienei, U. Sakalauskienei ir kitoms, paaukojusioms vertingų dalykų "LAIKO" rėmėjų loterijai ir ponioms: M. Sturevičienei, Gr. Krivickienei, A. Povilaitienei, B. Sturevičiūtei, U. Šilaikienei, O. Mainonienei ir E. Bubnelienei, J. Skurauskaitei, E. Mačernienei ir P. Sakalauskui už loterijos bei rifų pravedimą spalio 8 ir 15 dd. nuoširdžiai dėkojame. Taip pat tariame nuoširdų ačiū pp. Mainoniams, p. Grigaičiui, pp. Paršeliams, p. Povilaitienei, p. Timinskienei ir visiems bei visoms, kuo nors prisidėjusioms prie puikaus "LAIKO" Rėmėjų baliaus suruošimo š. m. spalio 16 d.

"LAIKO" Red. ir Administracija.

PRAMONININKAS KAZYS STANKŪNAS SU PONIA

Pardavę bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo dirbtuvę Martiniano Leguizamón 3132, Buenos Aires, pakaitomis gyvena nuosavuose namuose Buenos Airese arba Villa del Dique (prie Calamuchita ežero netoli Cordobos). Turėdami nuosavą automobilį, mėgsta nuvažiuoti ilgesniam laikui ir į Mar del Plata prie Atlanto vandenyno. Pp. Stankūnai neapleidžia [illegible] parengimo Liet. Salėje ir gausiai remia "LAIKĄ",

PADĖKA

Gerb. Tėvams Marijonams, Seselėms Kazimierietėms ir visiems lietuviams, viešai bažnyčioje ar privačiai pasimeldusiems už iš labai kritiškos ligos pagijusią mūsų dukrą Eleną tariame širdingą lietuvišką ačiū.

Stefanija ir Antanas Masiuliai.

● **Elzbieta Bubnelienė**, "LAIKO" skaitytoja ir rėmėja, gyvenanti Argentinoje jau apie 20 metų, paskutinėje loterijoje išlošė $ 5.000. Sveikiname!

GYVOJO RAŽANČIAUS METINĖ ŠVENTĖ — ARBATĖLĖ

Lietuvių Aušros Vartų parapijos Gyvojo Ražančiau brolija spalių 1 d. atšventė savo 11-kos metų gyvavimo sukaktį. Įsteigta ji buvo a. a. kun. A. Andriušio ir jo rūpestingumu ir pasiaukojumu išaugusį į vieną iš stipriausių lietuviškų organizacijų. Savo metinių proga brolija turėjo Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingas pamaldas, kurias atlaikė tos organizacijos dvasios vadas kun. dr. K. Černiauskas, M.I.C. Po pietų 5 val. Lietuvių salėje buvo gražiai paruoštas pobūvis — arbatėlė, kurioje dalyvavo, be narių ir daugelio svečių, kitų organizacijų atstovai. Dvasios vadui kun. Černiauskui arbatėlę atidarius, Argentinos Marijonų viršininkas ir parapijos klebonas kun. J. J. Jakaitis, M.I.C. pasveikino pačią broliją ir visus susirinkusius, linkėdamas malda ir darbu vieningai jungtis į bendrą kovą už krikščionybę ir lietuvybę. Taip pat ir kiti kalbėtojai, — Ig. Padvalskis, kun. Pr. Garšva M.I.C., kun. V. Šimanskis M.I.C., U. Šilaikienė, A. Artmonas, J. Miliauskas, K. Misiūnas, P. Sakalauskas, — linkėjo visiems drauge kovoti už Dievą ir tėvynę. Gyvojo Ražančiaus vardu svečius sveikino E. Buzienė ir J. Ališauskas. Raštu sveikino "Vyčių" dr-ja. Pabaigai kun. K. Černiauskas savo ilgesnėje kalboje padėkojo visiems ir visoms, kurie prisidėjo darbu ir aukomis prie šventės surengimo, prisiminė praeityje nuveiktus darbus ir linkėjo, kad ateityje ne tik nesusilpnėtų, bet vieni kitus remdami aiškiai apsispręstų už tikrąją krikščionybę ir tikrąjį tautiškumą. Pobūvis ir visa šventė praėjo pakilioje nuotaikoje ir tikrai lietuviškoje dvasioje. Šventės proga buvo suaukota $ 158 "LAIKUI" paremti.

Np.